ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ - Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Τεύχος 158, Φεβρουάριος 2009

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ πραγματοποίησε έρευνα με αντικείμενο τις επιπτώσεις των εξαγορών και των συγχωνεύσεων των επιχειρήσεων (ΕκΣ) στο πεδίο της απασχόλησης και των εργασιακών σχέσεων. Οι αναδιαρθρώσεις που συντελούνται στον χώρο των επιχειρήσεων κατά την τελευταία δεκαετία και έχουν ως χαρακτηριστικό τις αλλαγές στο ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, συνοδεύονται συνήθως με αλλαγές στο συνολικό μέγεθος της απασχόλησης των εμπλεκομένων σε αυτές επιχειρήσεων (7 στις 10 περιπτώσεις). Οι συντελούμενες ΕκΣ λαμβάνουν, κυρίως, την μορφή της εξαγοράς και της απορρόφησης εταιρειών, εξελίξεις που παραπέμπουν στον οικονομικό έλεγχο επιχειρήσεων από έτερους οικονομικούς κύκλους, ενώ λιγότερο συχνά εκδηλώνονται με την μορφή των συγχωνεύσεων. Ωστόσο οι καταγεγραμμένες πράξεις ΕκΣ παρουσιάζουν εντονότερους ρυθμούς από το έτος 2000 και εντεύθεν, περίοδο που εντείνεται ο οικονομικός ανταγωνισμός και συνδέεται χρονικά με την λειτουργία του ευρώ που ενισχύει την εν λόγω εξέλιξη. Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ παρουσιάζει τα γενικά συμπεράσματα της έρευνας, καθώς επίσης δύο άρθρα, το ένα σχετικά με την απασχόληση το 2008 και το άλλο για τις πολιτικές απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Πέτρος Λινάρδος - Ρυλμόν, Βασίλης Παπαδόγαμβρος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΕΞΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ[1]

1. Το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ πραγματοποίησε έρευνα με αντικείμενο τις επιπτώσεις των εξαγορών και των συγχωνεύσεων των επιχειρήσεων (ΕκΣ) στο πεδίο της απασχόλησης και των εργασιακών σχέσεων. Η έρευνα περιλαμβάνει 3 κεφάλαια: Στο πρώτο περιγράφεται η εξέλιξη του φαινομένου των ΕκΣ στον ευρωπαϊκό χώρο με τις παρεπόμενες παρενέργειες στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις σε συνδυασμό με την ανάλυση του ισχύοντος ευρωπαϊκού και ελληνικού θεσμικού πλαισίου ως προς τα δικαιώματα των εργαζομένων κατά το στάδιο της μετάβασης στο νέο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται η ανάπτυξη του φαινομένου στην Ελλάδα και η ανάλυση της ελληνικής περίπτωσης, αξιοποιώντας το σύνολο των καταγεγραμμένων πράξεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά την χρονική περίοδο 1995-2005 με την κατηγοριοποίησή τους, μετά την επεξεργασία του πρωτογενούς υλικού, κατά είδος και νομική μορφή της πράξης, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και την «εθνικότητα» των εμπλεκομένων επιχειρήσεων. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος αναλύονται τα αποτελέσματα της επιτόπιας έρευνας με αντικείμενο τις εξελίξεις στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις με ερωτηματολόγιο που απευθύνεται στα σωματεία των εργαζομένων και στις διοικήσεις των επιχειρήσεων. Η έρευνα είχε σαν ειδικότερο στόχο να διερευνήσει τις εξελίξεις στο μέγεθος της

---

1. Η έρευνα του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ δημοσιεύθηκε και παρουσιάζεται αναλυτικά στη σειρά μελέτες (αρ. 30) του Ινστιτούτου, το 2008 με γενικό τίτλο, *«Εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων: Επιπτώσεις στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις. Θεωρητική και εμπειρική ανάλυση»* (271 σελίδες). Συντελεστές της έρευνας ήταν οι Γ. Κουζής (επιστημονικός υπεύθυνος), Α. Σταμάτη, Α. Ματζουράνης, Κ. Μπουκουβάλας, Χ. Καρακιουλάφη.

απασχόλησης, στις πολιτικές για την απασχόληση που ακολουθούν οι εμπλεκόμενες στις ΕκΣ επιχειρήσεις και στις αλλαγές στο περιεχόμενο των εργασιακών σχέσεων με αφορμή τις σχετικές πράξεις.

2. Τα αποτελέσματα της έρευνας επικεντρώνονται σε γενικές γραμμές στα ακόλουθα:

Ως προς την κατηγοριοποίηση των πράξεων που κατατέθηκαν στην επιτροπή ανταγωνισμού:

Από την επεξεργασία των συγκεντρώσεων που καταγράφονται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, αναδεικνύεται ότι το φαινόμενο των εξαγορών και συγχωνεύσεων στην Ελλάδα καταλαμβάνει σημαντικές διαστάσεις την περίοδο 1995-2005, με ιδιαίτερη έξαρση τα έτη 1998,1999 και 2000, ενώ διατηρείται με την ίδια ένταση και τα επόμενα έτη (2002-2005). Ωστόσο, λόγω των ελλιπών στοιχείων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, δεν καθίσταται δυνατή περαιτέρω ποιοτική τους ανάλυση.

Δημοφιλέστερο μέσο συγκέντρωσης επιχειρήσεων αναδεικνύεται η εξαγορά μέσω απόκτησης μέρους ή του συνόλου των μετοχών ανωνύμων εταιριών με σκοπό την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου. Όσον αφορά στην εθνικότητα των εξεταζομένων επιχειρήσεων, προκύπτει ότι οι περισσότερες διεξήχθησαν μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων, ενώ η πραγματοποίηση διασυνοριακών συγκεντρώσεων στην ελληνική αγορά, όταν εμφανίζεται, αφορά κυρίως σε εταιρίες που έχουν εισέλθει στην ελληνική αγορά μέσω θυγατρικών πολυεθνικών ομίλων.

Σε σχέση με την κλαδική επεξεργασία, οι κλάδοι που παρουσιάζουν τη σημαντικότερη δραστηριότητα είναι ο τομέας των υπηρεσιών και ιδιαίτερα ο κλάδος των τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ο κλάδος του εμπορίου και

της πληροφορικής αλλά και οι κλάδοι των κατασκευών και της βιομηχανίας ποτών, σε αντίθεση με την αντίστοιχη διεθνή δραστηριότητα.

Ενδιαφέροντα συμπεράσματα, τέλος προκύπτουν από την ανάλυση των στοιχείων για τους πολυκλαδικούς ομίλους, καθώς διαφαίνεται ότι στην ελληνική αγορά το φαινόμενο της πολυκλαδικής συγχώνευσης παρουσιάζεται σε πολύ περιορισμένη έκταση.

3. Ως προς τα γενικά συμπεράσματα αναφορικά με την απασχόληση και τις εργασιακές σχέσεις:

Τα γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την επεξεργασία και την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ για τις επιπτώσεις των εξαγορών και των συγχωνεύσεων στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις έχουν ως εξής:

3.1. Οι αναδιαρθρώσεις που συντελούνται στον χώρο των επιχειρήσεων κατά την τελευταία δεκαετία και έχουν ως χαρακτηριστικό τις αλλαγές στο ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, λαμβάνουν, κυρίως την μορφή της εξαγοράς και της απορρόφησης εταιρειών, εξελίξεις που παραπέμπουν στον οικονομικό έλεγχο επιχειρήσεων από έτερους οικονομικούς κύκλους, ενώ λιγότερο συχνά εκδηλώνονται με την μορφή των συγχωνεύσεων. Ωστόσο, οι καταγεγραμμένες πράξεις ΕκΣ παρουσιάζουν εντονότερους ρυθμούς από το έτος 2000 και εντεύθεν, περίοδο που εντείνεται ο οικονομικός ανταγωνισμός και συνδέεται χρονικά με την λειτουργία του ευρώ που ενισχύει την εν λόγω εξέλιξη.

3.2. Οι πράξεις ΕκΣ συνοδεύονται συνήθως με αλλαγές στο συνολικό μέγε-

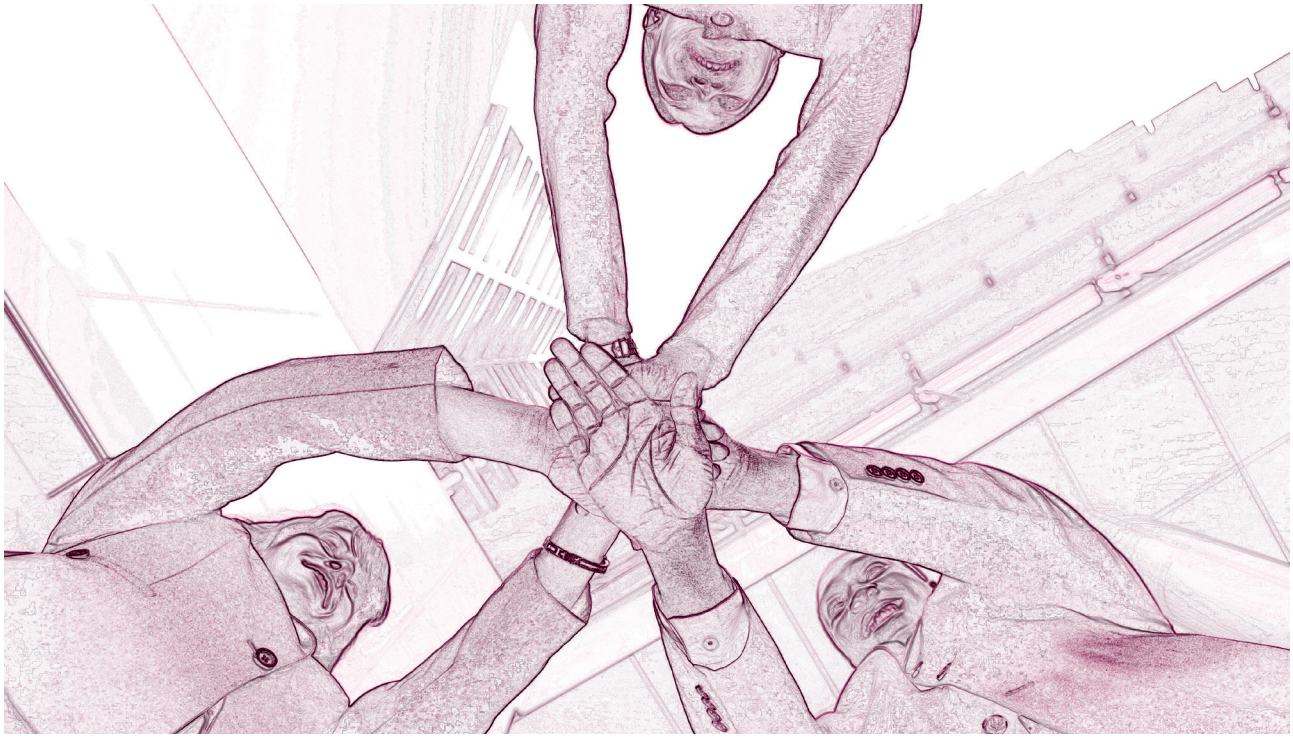

θος της απασχόλησης των εμπλεκομένων σε αυτές επιχειρήσεων (7 στις 10 περιπτώσεις). Συνηθέστερη εξέλιξη αποτελεί η μείωση του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων και ακολουθούν, με ελάχιστη μεταξύ τους απόκλιση, η σταθερότητα και η αύξηση της απασχόλησης.

3.3. Η μείωση του προσωπικού συναντάται κυρίως μετά την πράξη ΕκΣ, ενώ το 12μηνο που προηγείται ή έπεται αυτής συνιστά τον συνήθη κρίσιμο χρόνο κατά τον οποίο επέρχεται η μείωση του αριθμού της απασχόλησης.

3.4. Τα κύρια θύματα των αναδιαρθρώσεων αφορούν σε ένα ευρύτατο φάσμα κατηγοριών και ειδικοτήτων, με έμφαση στους υπαλλήλους γραφείου, ενώ η μείωση του ανειδίκευτου προσωπικού δεν συνιστά προτεραιότητα, αλλά η κατηγορία αυτή παρουσιάζει ανάλογη αντιμετώπιση με εκείνη των ειδικευμένων τεχνιτών και των μεσαίων στελεχών. Η κατηγορία των «ηλικιωμένων» εργαζομένων (άνω των 45 ετών) παρουσιάζουν τον υψηλότερο δείκτη απωλειών σε θέσεις εργασίας ακολουθούμενη από την παραγωγική ηλικία των 30-45 ετών.

3.5. Η εθελούσια έξοδος καταγράφεται ως η συνηθέστερη μορφή μείωσης του προσωπικού. Την πρακτική αυτή ακολουθεί η μη αναπλήρωση των συνταξιούχων όταν η μείωση του προσωπικού προηγείται της πράξης ΕκΣ, και η πρακτική των απολύσεων όταν η μείωση του προσωπικού έπεται της αντίστοιχης πράξης.

3.6. Στις μισές περίπου πράξεις που συνδέονται με τη συνολική μείωση της απασχόλησης καταγράφονται απολύσεις, ενώ η πλειοψηφία των αντίστοιχων πράξεων συνδέεται και με προσλήψεις ενισχύοντας την παρουσία του ειδικευμένου προσωπικού και των νέων ηλικιών σε βάρος της ανειδίκευτης εργασίας και των «ηλικιωμένων» εργαζομένων. Τέλος, το περιεχόμενο των νέων συμβάσεων εκπροσωπεί κατά το 1/3 την ευέλικτη απασχόληση.

3.7. Οι πράξεις στις οποίες εντοπίζονται η σταθερότητα στην απασχόληση παρουσιάζουν τα χαμηλότερα επίπεδα προσλήψεων και απολύσεων και την σχετική ενίσχυση της παρουσίας του ειδικευμένου προσωπικού. Αν και η ανειδίκευτη εργασία συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά στις νέες προσλήψεις οι ευέλικτα εργαζόμενοι συνθέτουν το ήμισυ περίπου των νεοπροσλαμβανόμενων. Παράλληλα, οι νέοι μέχρι 30 ετών συγκεντρώνουν στην κατηγορία αυτή τα υψηλότερα ποσοστά στις νέες συμβάσεις (3/4 των προσλήψεων).

3.8. Η συνολική αύξηση της απασχόλησης συγκεντρώνει ως εξέλιξη τα χαμηλότερα ποσοστά παράλληλα με την υψηλότερη χρήση των προσλήψεων και την χαμηλότερη των απολύσεων αντιστοίχως. Ωστόσο, το αποτέλεσμα αυτό στηρίζεται

κυρίως στην ανειδίκευτη εργασία των νέων ηλικιών αλλά και στα σχετικά χαμηλότερα ποσοστά πρόσληψης ευέλικτου προσωπικού.

3.9. Το φαινόμενο των απολύσεων με αφορμή την πράξη ΕκΣ είναι συχνότερο μετά το 2000 από εκείνο των προσλήψεων. Συνδέεται κυρίως με τη συνολική μείωση του προσωπικού, (εξέλιξη που αφορά στο ½ των σχετικών πράξεων), στα 2/3 των περιπτώσεων απόλυσης αλλά συναντάται και σε περίπτωση αύξησης της συνολικής απασχόλησης (1/5) των πράξεων όσο και στις περιπτώσεις σταθερότητας του προσωπικού (1/10 περίπου των σχετικών πράξεων).

3.10. Οι προσλήψεις προσωπικού συνήθως εντοπίζονται στις πράξεις που αυξάνουν την συνολική απασχόληση, ενώ είναι συχνότερες σε περίπτωση μείωσης του προσωπικού συγκριτικά με τις περιπτώσεις όπου αυτό παραμένει σταθερό. Στις πράξεις δε εκείνες που οι προσλήψεις συνοδεύονται και από το φαινόμενο των απολύσεων καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά προσλαμβανόμενου ευέλικτου και νεαρής ηλικίας εργατικού δυναμικού, ενώ παράλληλα αποβάλλονται σε υψηλό βαθμό οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι.

3.11. Οι πράξεις ΕκΣ συνοδεύονται συνήθως από τη σταθερότητα ή την αύξηση του αριθμού των μεσαίων και ανώτερων στελεχών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι και η μείωσή του δεν είναι αξιοσημείωτη.

3.12. Οι πράξεις ΕκΣ συνδέονται κατά κανόνα με διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης ανάμεσα στους εκπροσώπους των εργαζομένων και της εργοδοσίας χωρίς, ωστόσο, οι διαδικασίες αυτές να καταλήγουν, συνήθως, σε συμφωνίες ως προς τους όρους μετάβασης στο νέο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Οι προκύπτουσες συμφωνίες, ως επί το πλείστον αόριστης διάρκειας, αφορούν κυρίως στην διατήρηση της απασχόλησης, χωρίς να αποφεύγονται οι απολύσεις και η μείωση του προσωπικού παρά το αντίθετο περιεχόμενο των συμφωνιών που άλλωστε, δεν συνεπάγονται νομικές δεσμεύσεις.

3.13. Οι αλλαγές στις πολιτικές των επιχειρήσεων είναι εκτεταμένες και αφορούν τουλάχιστον τα 9/10 των πράξεων με έμφαση στον τρόπο οργάνωσης, λειτουργίας και άσκησης διοίκησης, στο περιεχόμενο των εργασιακών σχέσεων και στην ενίσχυση των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

3.14. Στις επί μέρους επιλογές απέναντι στο προσωπικό κυριαρχεί η ενίσχυση του διευθυντικού δικαιώματος και των ατομικών συνεργασιών στην κατεύθυνση της εξατομίκευσης των εργασιακών σχέσεων και σε βάρος των συλλογικών διαδικασιών.

3.15. Στο ήμισυ τουλάχιστον των πράξεων διατηρούνται τα διαφορετικά

επίπεδα εργασιακών δικαιωμάτων, που ισχύουν για το προσωπικό των εμπλεκομένων επιχειρήσεων υπό το παλαιό ιδιοκτησιακό καθεστώς, χωρίς να επέρχεται η εξομοίωσή τους.

3.16. Οι αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς που αφορά το 80% των πράξεων εντοπίζονται κυρίως στον τρόπο διαμόρφωσης των αμοιβών με την εισαγωγή συστημάτων αξιολόγησης και σύνδεσης της αμοιβής με την απόδοση, παράλληλα με τις αλλαγές στους κανονισμούς του προσωπικού. Οι αλλαγές στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων καταγράφονται σε μεγαλύτερο βαθμό στις πράξεις που οδηγούνται σε συνολική μείωση της απασχόλησης.

3.17. Η μείωση του «εργασιακού κόστους» που αφορά το 80% των σχετικών πράξεων επιτυγχάνεται κυρίως με την εντατικοποίηση της εργασίας και την αύξηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, με κυριότερες εκφράσεις την χρήση των προσωρινών συμβάσεων ορισμένου χρόνου και των εργολαβιών με το σύστημα του outsourcing.

3.18. Η αύξηση των καθηκόντων των μεσαίων και ανώτερων στελεχών συνιστά εξέλιξη όπως επισημαίνεται στα ¾ των πράξεων ΕκΣ.

3.19. Οι ΕκΣ συνοδεύονται συνήθως από την αύξηση του μεριδίου των εξαγωγών (για όσες επιχειρήσεις έχουν εξαγωγική δραστηριότητα), τη σημαντική αύξηση των πωλήσεων και των επενδύσεων κατά την πρώτη τριετία από την αναγγελία των πράξεων.

3.20. Οι μισές τουλάχιστον επιχειρήσεις που εμπλέκονται στις σχετικές αναδιαρθρώσεις είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, η δε τιμή της μετοχής τους παρουσιάζει συνήθως πτωτική τάση πριν από την αναγγελία της πράξης και αυξητική κατόπιν αυτής.

3.21. Οι καινοτομίες στις πολιτικές και στις στρατηγικές των επιχειρήσεων που συνοδεύουν τις ΕκΣ εκδηλώνονται κυρίως με την μορφή των οργανωτικών αλλαγών και τις επενδύσεις σε νέα προϊόντα, και λιγότερο συχνά με νέες συνεργασίες, εισαγωγή νέας τεχνολογίας και δημιουργία νέων ειδικοτήτων.

3.22. Η κατηγορία των πράξεων που συνεπάγονται την συνολική μείωση της απασχόλησης παρουσιάζει τον υψηλότερο δείκτη εξαγωγών, επενδύσεων, εισαγωγών στο χρηματιστήριο και αύξησης της τιμής της μετοχής μετά την αναγγελία της ΕκΣ, ενώ οι καινοτομίες στις οποίες προβαίνει διατηρούν σε χαμηλά επίπεδα την εισαγωγή νέας τεχνολογίας και την δημιουργία νέων ειδικοτήτων, σε αντίθετη κατεύθυνση από τις πράξεις που συνδέονται με την συνολική αύξηση της απασχόλησης.

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΟ 2008

του Γ. Κρητικίδη

1. Βασικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού

Το 2008, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (Β΄ τριμήνου), το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 7,2% του εργατικού δυναμικού της χώρας ενώ οι άνεργοι ανέρχονται στις 357.140 άτομα. Η διατήρηση του ποσοστού ανεργίας σε μονοψήφιο ποσοστό[1] και η σταδιακή μείωσή του μετά το 2004 οφείλεται κυρίως στις μειώσεις των ανέργων νέων 15-29 ετών, των μακροχρόνια ανέργων και των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν. Το εργατικό δυναμικό το οποίο ανέρχεται στα 4.939.270 άτομα αντιστοιχεί στο 68,2% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών) και η απασχόληση η οποία πλησιάζει τα 4.582.130 άτομα αντιστοιχεί στο 63,4% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (διάγραμμα 1).

Τόσο στο εργατικό δυναμικό όσο και στην απασχόληση ιδιαίτερο χαρακτηριστικό είναι ότι κατά τα τελευταία έξι έτη, η αναλογία τους στον πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας αυξάνεται συνεχώς και ξεπερνά τα 2/3 και το 60% αντίστοιχα του εν λόγω πληθυσμού.

Υψηλή όμως παραμένει και η αναλογία (33%) του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού 15-64 ετών στον αντίστοιχο πληθυσμό. Δηλαδή, το 1/3 του παραγωγικού πληθυσμού δεν είναι ενταγμένο στην αγορά εργασίας, δύο στα τρία μη ενεργά άτομα είναι γυναίκες, ενώ οι κύριες ηλικιακές ομάδες όπου ο μη ενεργός πληθυσμός βρίσκεται σε μεγάλη αναλογία είναι οι ακραίες ηλικιακές ομάδες, δηλαδή αυτές των 15-19 ετών και των 55-64 ετών.

2. Χαρακτηριστικά της απασχόλησης και μεταβολές

Αναλογούν περίπου 4 γυναίκες σε κάθε δέκα εργαζόμενους, ενώ η αναλογία των νέων μέχρι 29 ετών είναι μικρότερη από ένα για κάθε δέκα εργαζόμενους (39,1% και 18,6% αντίστοιχα, διάγραμμα 1).

Το μεγαλύτερο μέρος των απασχολούμενων εργάζεται σε επιχειρήσεις με απασχόληση μέχρι 10 άτομα. Η αναλογία τους υπερβαίνει τα 3/5 της συνολικής απασχόλησης της οικονομίας (62,4%), αναλογία που διατηρείται αμετάβλητη τα τελευταία χρόνια.

---

1. Μονοψήφιο ποσοστό ανεργίας παρατηρούμε μετά το 1998 και κατά τα έτη 2002 και 2003, ενώ με εξαίρεση το 2004 μπορούμε να πούμε ότι το ποσοστό ανεργίας από το 2000 μειώνεται σταδιακά μέχρι σήμερα.

Στον ευρύτερο δημόσιο τομέα της οικονομίας απασχολούνται περίπου 1.022.000 άτομα τα οποία, αναλογούν στο 22,3% του συνόλου των απασχολούμενων και στο 34,4% του συνόλου των μισθωτών (διάγραμμα 1).

Ως προς την *θέση στην επιχείρηση* κατά το 2008, το 65% των απασχολούμενων είναι μισθωτοί, περί το 1/5 είναι αυτοαπασχολούμενοι (21%), το 8,3% είναι εργοδότες και το υπόλοιπο 6% εργάζονται ως συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη (διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1

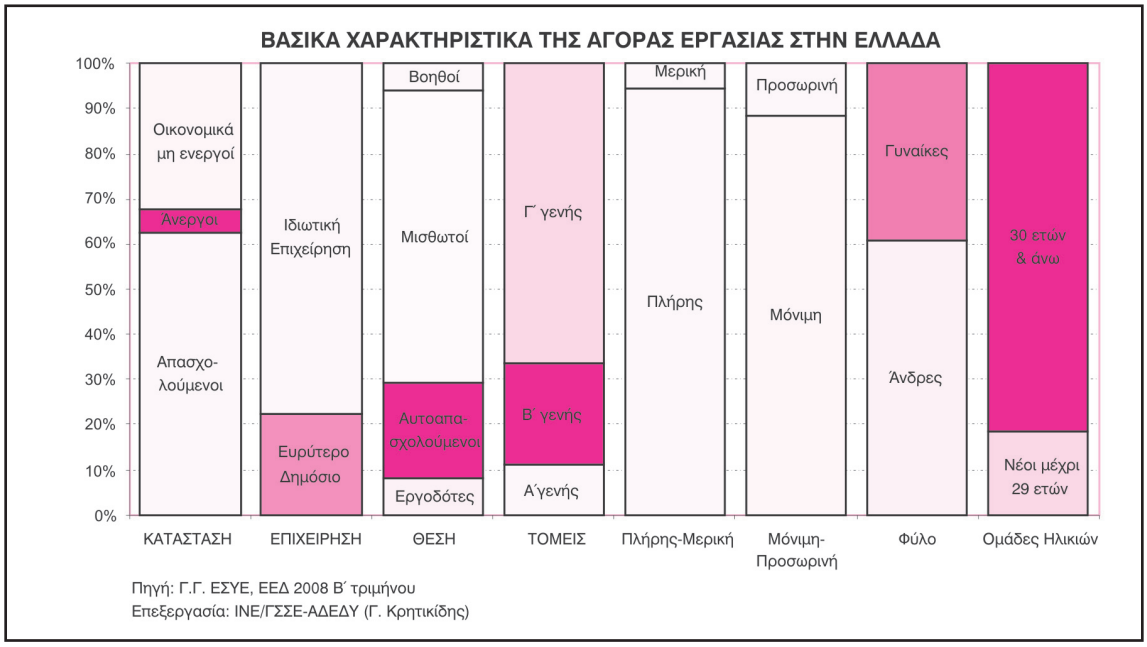

Τα 2/3 των απασχολούμενων το 2008[2], εργάζεται στον τομέα των υπηρεσιών, πάνω από το 1/5 στον δευτερογενή τομέα και πάνω από το 1/10 στον πρωτογενή τομέα (66,4%, 22,3% και 11,3% αντίστοιχα). Στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας εργάζονται οι 7 από τους 10 απασχολούμενους του τομέα των υπηρεσιών, οι 9 στους 10 του δευτερογενή τομέα και σχεδόν όλοι οι απασχολούμενοι του πρωτογενή τομέα, (69,3%, 91,7% και 99,1% αντίστοιχα, διάγραμμα 1).

2. Από το πρώτο τρίμηνο του 2008 η ΕΣΥΕ τροποποίησε την ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Η ταξινόμηση γίνεται σύμφωνα με την νέα στατιστική ταξινόμηση ΣΤΑΚΟΔ 2008 η οποία είναι ταυτόσημη, σε επίπεδο τριψήφιας ταξινόμησης, με την ταξινόμηση NACE Rev.2, (Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση των Οικονομικών Δραστηριοτήτων). Η αναθεώρηση της NACE κρίθηκε απαραίτητη λόγω των αλλαγών στις οικονομικές δομές και στις τεχνολογικές εξελίξεις. Οι διαφορές μεταξύ NACE rev.1 και NACE rev.2 περιλαμβάνουν την εισαγωγή νέων κλάδων (για παράδειγμα, Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία) καθώς και την κατάταξη δραστηριοτήτων σε διαφορετικό κλάδο σε σχέση με το παρελθόν (για παράδειγμα, οι εκδοτικές δραστηριότητες μεταφέρονται από την Μεταποίηση στον κλάδο Ενημέρωσης και Επικοινωνιών). Οι διαφορές αυτές έχουν ως συνέπεια ότι δεν υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία μεταξύ των δύο ταξινομήσεων, (Δελτίο ΕΣΥΕ, 2008). Για τον λόγο αυτό δεν μπορούμε να συγκρίνουμε τις μεταβολές σε σχέση με προηγούμενα έτη τόσο σε επίπεδο τομέων όσο και σε επίπεδο κλάδου (σημ. συντάκτη)

Με *μερική απασχόληση* εργάζονται σήμερα 250.060 άτομα από τα οποία επτά στα δέκα είναι γυναίκες. Το ποσοστό της μερικής απασχόλησης, το 2008, σε σχέση με το προηγούμενο έτος μειώθηκε στο 5,5% των απασχολούμενων έναντι 5,8% του προηγούμενου χρόνου, με τις γυναίκες να έχουν σταθερά σχεδόν διπλάσιο ποσοστό, ενώ αντίθετα οι άνδρες να έχουν σχεδόν το ήμισυ του μέσου ποσοστού μερικής απασχόλησης (10,8% και 2,8% αντίστοιχα).

Με τη *μορφή της προσωρινής απασχόλησης* εργάζονται σήμερα περί τα 342.500 περίπου άτομα, το ήμισυ των οποίων είναι γυναίκες. Το 2008 το ποσοστό της προσωρινής απασχόλησης αυξήθηκε στο 13% έναντι 11,1% του προηγούμενου έτους, στις γυναίκες διαμορφώθηκε στο 15,9% και στους άνδρες στο 11%.

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος οι ρυθμοί μεταβολής των βασικών χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας είναι οι εξής: το εργατικό δυναμικό αυξήθηκε 0,44%, η απασχόληση αυξήθηκε 1,4% ενώ οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 10,2%. Η αύξηση του εργατικού δυναμικού της χώρας οφείλεται σε αύξηση των απασχολούμενων, καθώς η μεταβολή αυτών είναι σχεδόν τριπλάσια έναντι της μεταβολής του εργατικού δυναμικού (62.270 άτομα έναντι 21.400 αντίστοιχα), ενώ οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 40.860 άτομα.

Ο μη ενεργός πληθυσμός ηλικίας από 15-64 ετών μειώθηκε κατά 0,3% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, ενώ αντίθετα ο παραγωγικός πληθυσμός συνολικά αυξήθηκε κατά 20.590 άνδρες και γυναίκες, ποσοστό 0,3%.

Η συμμετοχή των γυναικών στις μεταβολές των παραπάνω μεγεθών είναι σημαντική καθώς αναλογούν στο 57% περίπου (δηλαδή πάνω από το ήμισυ), της μεταβολής της απασχόλησης, στο 80% της μεταβολής των ανέργων, στο 38% του συνολικού παραγωγικού πληθυσμού ενώ σε αντίθεση με τους άνδρες αυξάνεται ο αριθμός των μη ενεργών γυναικών ηλικίας 15-64 ετών.

Οι νέοι ηλικίας μέχρι 29 ετών σε σχέση με το προηγούμενο έτος μειώνονται σε όλες τις κατηγορίες του πληθυσμού τους. Ειδικότερα, ο πληθυσμός των νέων μειώθηκε κατά 33.650 άτομα, η απασχόληση αυτών κατά 7.280 άτομα (μόνο νέοι άνδρες καθώς η απασχόληση των νέων γυναικών αυξήθηκε), στα 19.360 άτομα ανέρχεται η μείωση στους νέους ανέργους και κυρίως στις νέες γυναίκες, ενώ τέλος ο μη ενεργός πληθυσμός μειώνεται κατά 7.000 άτομα, (μόνο νέοι άνδρες). Η μείωση του αριθμού των νέων ανέργων σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο αναλογεί περίπου στο ήμισυ της μεταβολής που επήλθε συνολικά στους ανέργους.

Ως προς την *θέση στην επιχείρηση* η αύξηση των απασχολούμενων το 2008 σε σχέση με το 2007, οφείλεται στις μεταβολές που επήλθαν κυρίως στους μισθωτούς και εν μέρει στην κατηγορία των εργοδοτών. Μειώθηκε η απασχόληση κυρίως των συμβοηθούντων μελών αλλά και η κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων. Η αύξηση της μισθωτής απασχόλησης είναι σημαντική καθώς συμμετέχει με 9 σε κάθε δέκα απασχολούμενους με τους οποίους αυξήθηκε θετικά η απασχόληση. Επιπλέον, το 60% περίπου της μεταβολής της μισθωτής

απασχόλησης οφείλεται σε αύξηση των μισθωτών που εργάζονται σε επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 10 άτομα.

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος οι μερικώς απασχολούμενοι μειώνονται κατά 12.000 άτομα και ποσοστό 4,6%. Από αυτούς 8 στα 10 άτομα με τα οποία μειώθηκαν οι μερικώς απασχολούμενοι είναι γυναίκες. Κατά συνέπεια, *η μεταβολή της απασχόλησης σε σχέση με το 2007 οφείλεται σε αύξηση μόνο των πλήρως απασχολούμενων με τις γυναίκες να συμμετέχουν* στην εν λόγω αύξηση σε αναλογία 60%.

Μείωση των μερικώς απασχολούμενων εμφανίζεται μόνο κατά το τρέχον έτος, σε αντίθεση με την αυξητική τάση κυρίως την περίοδο 2004-2006. Συνολικά, από το 2004 μέχρι σήμερα, το 1/5 των θέσεων εργασίας με τις οποίες αυξήθηκε η απασχόληση οφείλεται στη μεταβολή των θέσεων εργασίας με μερική απασχόληση.

Στη μισθωτή απασχόληση η αύξηση που επήλθε το 2008 σε σχέση με το προηγούμενο έτος οφείλεται σε αυξήσεις τόσο των μόνιμα όσο και των προσωρινά απασχολούμενων. Λίγο πάνω από το 1/4 της μεταβολής της μισθωτής εργασίας (26%) οφείλεται στην αύξηση των προσωρινά απασχολούμενων, ενώ οι γυναίκες συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο από το 1/3 στις εν λόγω αυξήσεις (35% περίπου στην μεταβολή τόσο των μόνιμα όσο και των προσωρινά απασχολούμενων).

Σε αντίθεση με την μερική απασχόληση, η προσωρινή απασχόληση αυξάνεται κυρίως μετά το 2006. Από τις 140.000 θέσεις μισθωτής εργασίας που δημιουργήθηκαν από το 2006 το 1/5 αυτών οφείλεται στη μεταβολή των θέσεων με προσωρινή απασχόληση.

3. Χαρακτηριστικά ανέργων και μεταβολές

Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών παραμένει υπερδιπλάσιο έναντι του αντίστοιχου των ανδρών (10,9% έναντι 4,7%) και μιάμιση φορά μεγαλύτερο έναντι του μέσου ποσοστού ανεργίας (7,2%). Στις νέες άνεργες γυναίκες το ποσοστό ανεργίας είναι σχεδόν διπλάσιο έναντι του αντίστοιχου των ανδρών (20,7% έναντι 11,5%) και σχεδόν μιάμιση φορά μεγαλύτερο έναντι του μέσου ποσοστού ανεργίας των νέων (15,5%).

Οι νεοεισερχόμενοι άνεργοι ανέρχονται σε 153.600 άτομα και αναλογούν στο 43% του συνόλου των ανέργων, πάνω από το ήμισυ των ανέργων είναι οι άνεργοι που έχουν εργαστεί στο παρελθόν (203.530 άτομα ή ποσοστό 57% των ανέργων), ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι αναλογούν στο 51,5% του συνόλου των ανέργων (183.800 άτομα). Οι άνεργοι μέχρι 29 ετών αναλογούν στο 43,7% των ανέργων (156.100 άτομα), ενώ το ποσοστό ανεργίας των νέων (15,5%), διαμορφώνεται, όπως και αυτό των συνολικά ανέργων, στο χαμηλότερο μέχρι σήμερα επίπεδο από το 1993.

Οι γυναίκες αναλογούν περί το 62% του συνόλου των ανέργων, στο 58% των ανέργων νέων μέχρι 29 ετών, οι επτά στους 10 νεοεισερχόμενους ανέργους είναι γυναίκες, αναλογούν πάνω από το ήμισυ των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν (57%) και τέλος αναλογούν στα 2/3 των μακροχρόνια ανέργων (66,4%).

Η μείωση που επήλθε στους ανέργους σε σχέση με το προηγούμενο έτος, παρατηρείται και σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες των ανέργων, με εξαίρεση τους νεοεισερχόμενους ανέργους όπου ο αριθμός τους αυξήθηκε. Ειδικότερα: Η μεταβολή των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν υπερβαίνει την αριθμητική μείωση του συνόλου των ανέργων (54.300 άτομα), ενώ η μεταβολή των μακροχρόνια ανέργων αναλογεί στο 60% της συνολικής μείωσης των ανέργων (24.150 άτομα). Τέλος, η μεταβολή των ανέργων μέχρι 29 ετών πλησιάζει το ήμισυ (48%) της συνολικής μείωσης των ανέργων (19.350 άτομα).

Στις μεταβολές των ανέργων, οι γυναίκες συμμετέχουν κατά 80% τόσο στην συνολική μείωση αυτών όσο και στην μείωση των ανέργων νέων μέχρι 29 ετών. Συμμετέχουν επίσης, πάνω από τα 3/4 στη μεταβολή των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν και κατά τα 2/3 στη μεταβολή των μακροχρόνια ανέργων. Τέλος, συμμετέχουν στην αύξηση της κατηγορίας των νεοεισερχόμενων ανέργων με ποσοστό 70%.

4. Ευρύτερος δημόσιος και ιδιωτικός τομέας

Η απασχόληση στον δημόσιο τομέα της οικονομίας όπου εργάζονται περίπου 1.022.000 άτομα, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, αναλογεί στο 22,3% του συνόλου των απασχολούμενων και στο 34,4% του συνόλου των μισθωτών. Επιπρόσθετα στον δημόσιο τομέα απασχολείται το 10% του συνολικού αριθμού των μερικώς απασχολούμενων και το 28% των προσωρινά απασχολούμενων (25.440 και 94.910 άτομα αντίστοιχα).

Η αύξηση που επήλθε στην απασχόληση της χώρας σε σχέση με το προηγούμενο χρόνο κατά 62.270 άτομα, οφείλεται σχεδόν στο σύνολό της σε αύξηση του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας (93,4%).

Τόσο στον ευρύτερο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, σε σχέση με την απασχόληση του προηγούμενου χρόνου, αυξάνονται οι θέσεις πλήρους απασχόλησης και αντίστοιχα μειώνονται οι θέσεις μερικής απασχόλησης.

Η αύξηση της μισθωτής εργασίας στο σύνολο της οικονομίας κατά 78.000 άτομα, έναντι του 2007, οφείλεται επίσης σχεδόν στο σύνολό της στην μεταβολή που επήλθε στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας (96%). Στον ιδιωτικό τομέα αναλογεί μόλις ένας προσωρινά απασχολούμενος σε κάθε πέντε μισθωτούς με τους οποίους αυξήθηκε η μισθωτή εργασία. Αντίθετα, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, στην αύξηση της μισθωτής απασχόλησης συμμετέχει μόνο η κατηγορία όσων εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου[3].

5. Ροές απασχόλησης

Μέσα από την εξέταση των ροών απασχόλησης, ανεργίας και αεργίας, αποτυ-

---

3. Η αύξηση των προσωρινά απασχολούμενων του ευρύτερου δημόσιου τομέα αναλογεί στο 1/4 της συνολικής μεταβολής που επήλθε σε αυτούς σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

πώνεται η διαδικασία μέσα από την οποία διαμορφώνεται η εικόνα της κατάστασης του πληθυσμού όπως τελικά την επεξεργαζόμαστε, δηλαδή τα μεγέθη της απασχόλησης, της ανεργίας και του μη ενεργού πληθυσμού.

Σχήμα 1
Ροές από και προς την Απασχόληση, 2008

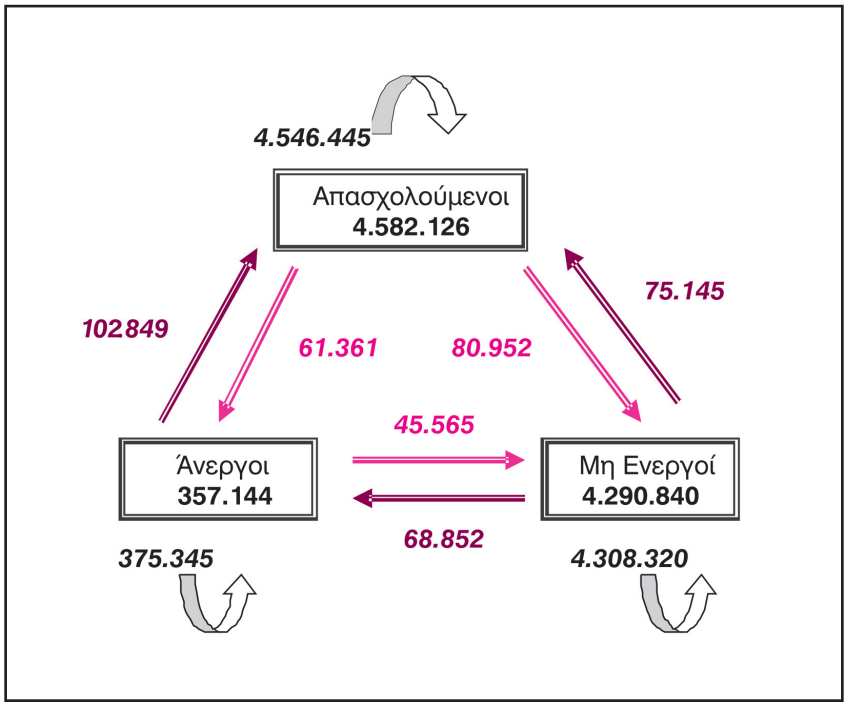

Πηγή: *ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, Β΄ τριμήνου.*
Επεξεργασία: *ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)*

Όπως διαπιστώνουμε από το παραπάνω σχήμα 1, από την απασχόληση του προηγούμενου έτους[4] (4.546.445 άτομα) εξήλθαν 142.313 άτομα, το 57% προς την κατεύθυνση των μη ενεργών (80.952 άτομα). Ταυτόχρονα, εισήλθαν ως εργαζόμενοι 177.994 άτομα από τους οποίους το 58% προέρχεται από την κατηγορία των ανέργων (102.849 άτομα). Έτσι, το τελικό μέγεθος της απασχόλησης διαμορφώθηκε σε 4.582.126 άνδρες και γυναίκες.

4. Το εν λόγω μέγεθος διαφέρει από τον αριθμό των απασχολούμενων του προηγούμενου έτους πάνω στον οποίο βασίζεται η ετήσια μεταβολή της απασχόλησης, καθώς στο διάστημα το οποίο μεσολαβεί μεταξύ των χρονικών περιόδων των ερευνών έχουν συντελεστεί μεταβολές με αποτέλεσμα το μέγεθος της απασχόλησης να εμφανίζεται διαφοροποιημένο. Η ίδια διαφοροποίηση κατά συνέπεια παρατηρείται και στα μεγέθη των ανέργων και των μη ενεργών.

Από την κατηγορία των ανέργων όπου κατά τον προηγούμενο χρόνο υπήρχαν 375.345 άνδρες και γυναίκες, διαπιστώνουμε ότι οι εκροές, οι οποίες υπερβαίνουν το 1/3 του μεγέθους των ανέργων και ανέρχονται σε 148.414 άτομα, το μεγαλύτερο μέρος εξ αυτών (70%) κατευθύνεται προς την απασχόληση, δηλαδή βρήκε εργασία (102.849 άτομα). Προς την κατεύθυνση της ανεργίας εισέρχονται περί τα 130.213 άτομα, με το 47% αυτών να προέρχονται από πρώην απασχολούμενους οι οποίοι πλέον αναζητούν εργασία (61.361 άτομα), διαμορφώνοντας το τελικό μέγεθος των ανέργων στα 357.144 άτομα.

Τέλος, στην κατηγορία των μη ενεργών από τα 144.00 άτομα τα οποία εξήλθαν προς την αγορά εργασίας, λίγο πάνω από το ήμισυ αυτών (52%) αυτών βρήκε εργασία (75.145 άτομα) ενώ το υπόλοιπο 48% αναζητά εργασία, είναι δηλαδή άνεργοι (68.852 άτομα). Από τα 162.517 άτομα τα οποία εισήλθαν στον μη ενεργό πληθυσμό περίπου οι δύο στους τρεις (64%) προέρχονται από πρώην απασχολούμενους (80.952 άτομα).

Η συμμετοχή των γυναικών στις ροές από και προς την απασχόληση είναι σημαντικές καθώς συμμετέχουν με αναλογίες πολύ πάνω από το ήμισυ των συνολικών εισροών προς την απασχόληση και προς τους ανέργους (55% και 59% αντίστοιχα).

Επίσης οι γυναίκες αναλογούν περίπου δύο σε κάθε τρία άτομα (65%) τα οποία προερχόμενα από τον μη ενεργό πληθυσμό εισήλθαν στην αγορά εργασίας ως άνεργοι, καθώς και στους πρώην απασχολούμενους που εισήλθαν στον μη ενεργό πληθυσμό.

Ως προς τη μορφή της απασχόλησης με την οποία εισήλθαν στην απασχόληση άνεργοι και μη ενεργοί του προηγούμενου χρόνου, είναι κυρίως θέσεις πλήρους απασχόλησης, καθώς λιγότερο από το 1/5 αυτών (17% και 30.580 άτομα) εντάχθηκαν με την μορφή της μερικής απασχόλησης. Πάνω από το ήμισυ όσων εντάχθηκαν στην απασχόληση ως μερικώς απασχολούμενοι προέρχονται από άτομα που κατά τον προηγούμενο χρόνο δεν αναζητούσαν εργασία, ήταν δηλαδή μη ενεργοί, σε αντίθεση με όσους βρήκαν πλήρη απασχόληση όπου έξι από τα δέκα αυτά άτομα προέρχονται από άτομα τα οποία αναζητούσαν εργασία τον προηγούμενο χρόνο, δηλαδή από ανέργους.

Επιπλέον 8 στα 10 άτομα τα οποία εισήλθαν στην απασχόληση απορροφήθηκαν/εντάχθηκαν στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Η αναλογία για τον ιδιωτικό τομέα μειώνεται στα 3/4 όσων εντάχθηκαν με την μορφή της πλήρους απασχόλησης ενώ αυξάνεται στο 85% όσων εντάχθηκαν με μερική απασχόληση.

Το μεγαλύτερο μέρος όσων εισήλθαν στην απασχόληση κατευθύνθηκε προς την μισθωτή απασχόληση (147.770 άτομα που αντιστοιχεί στο 83% όσων βρήκαν απασχόληση το 2008), ενώ σημαντικό μερίδιο αυτών εντάχθηκε με τη μορφή της προσωρινής απασχόλησης, περί τα 69.480 άτομα που αντιστοιχούν στο 47% των εισερχόμενων μισθωτών. Τόσο προς την μόνιμη όσο και προς την προσωρινή απασχόληση το 60% των εισερχομένων προέρχονται από την κατηγορία των ανέργων, ενώ από τα άτομα που κατά τον προηγούμενο χρόνο δεν αναζητούσαν εργασία και σήμερα

εργάζονται ως μισθωτοί το ήμισυ εξ αυτών εισήλθε με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, δηλαδή ως προσωρινά απασχολούμενοι.

Επιπλέον 3 στα 4 άτομα τα οποία εισήλθαν στην μισθωτή απασχόληση απορροφήθηκαν/εντάχθηκαν στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Η αναλογία για τον ιδιωτικό τομέα μειώνεται στο 62% όσων εντάχθηκαν με την μορφή προσωρινής απασχόλησης ενώ αυξάνεται στο 84% όσων εντάχθηκαν με μόνιμη απασχόληση.

Χαρακτηριστικό της διαφοράς μεταξύ του ευρύτερου δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην συμμετοχή όσων εισήλθαν στην απασχόληση με την μορφή της προσωρινής απασχόλησης έναντι όσων εισήλθαν ως μισθωτοί είναι ότι, ενώ στον ιδιωτικό τομέα η συμμετοχή των προσωρινά απασχολούμενων δεν ξεπερνά το 40%, (43.260 άτομα στους 108.810 μισθωτούς), στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ξεπερνά τα 2/3 όσων εισήλθαν ως μισθωτοί (26.215 άτομα στους 38.960 μισθωτούς).

6. Λόγοι για τους οποίους έχουν σταματήσει να εργάζονται

Όπως αναφέραμε παραπάνω, περί τους 142.300 άνδρες και γυναίκες που τον προηγούμενο χρόνο εργαζόντουσαν, σήμερα πλέον δεν εργάζονται και είτε είναι άνεργοι είτε είναι στον μη ενεργό πληθυσμό (άεργοι). Εξετάζοντας τους λόγους για τους οποίους αυτοί οι πρώην εργαζόμενοι σταμάτησαν να εργάζονται διαπιστώνουμε ότι ο κύριος λόγος διακοπής, από το 1/3 αυτών, είναι η συνταξιοδότηση (48.440 άτομα). Αυτό σημαίνει ότι μόνο ένας στους τρεις από όσους σταμάτησαν να εργάζονται διέκοψε την εργασία του επειδή συνταξιοδοτήθηκε. Απομένουν, όμως, ακόμα δύο άτομα τα οποία σταμάτησαν να εργάζονται. Οι κύριοι λόγοι διακοπής αυτών διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες που έχουν να κάνουν:

Πρώτον, με τις απολύσεις καθώς επίσης ότι η εργασία τους ήταν περιορισμένης διάρκειας και τελείωσε (57.240 άτομα ή το 40%) και

Δεύτερον, με το ότι παραιτήθηκαν για λόγους προσωπικούς ή οικογενειακούς αλλά και για λόγους που δεν θέλουν να αναφέρουν (27.760 άτομα ή το 20%).

Είναι χαρακτηριστικό ότι η πλειονότητα των ανδρών και των γυναικών που η διακοπή της εργασίας τους οφείλεται στην πρώτη κατηγορία παραμένουν στο εργατικό δυναμικό ως άνεργοι, σε αντίθεση με την δεύτερη κατηγορία όπου παραμένει μόνο το ήμισυ όσων σταμάτησαν να εργάζονται (82% και 49% αντίστοιχα).

Αν αφαιρέσουμε τα άτομα τα οποία συνταξιοδοτήθηκαν, καθώς και όσους διέκοψαν την εργασία τους λόγω ασθένειας ή ανικανότητας για εργασία, από το σύνολο όσων αποχώρησαν από την απασχόληση, εναπομένουν 88.660 άνδρες και γυναίκες από τους οποίους περίπου οι δύο στους τρεις δεν εργάζονται πλέον λόγω απολύσεως ή διότι η εργασία τους ήταν περιορισμένης διάρκειας και τελείωσε.

Ειδικότερα, πάνω από ένα από τα τέσσερα αυτά άτομα είναι απολυμένο (24.200 άτομα και 27%), πάνω από ένα στους τρεις σταμάτησε γιατί η εργασία του ήταν

περιορισμένης διάρκειας (33.060 άτομα και 37%), περίπου ένα στους δέκα παραιτήθηκε για λόγους προσωπικούς ή οικογενειακούς (17.440 άτομα και 12%) και τέλος ένα στους πέντε για άλλους λόγους (17.320 άτομα ή το 20%).

Από τους απολυμένους η πλειονότητα αυτών παραμένει στο εργατικό δυναμικό ως άνεργοι, ομοίως και τα 3/4 όσων τελείωσε η περιορισμένη διάρκεια εργασία τους (91% και 75% αντίστοιχα).

Ο αριθμός των ανδρών και των γυναικών οι οποίοι σταμάτησαν να εργάζονται πλέον και ενταχθηκανε στον μη ενεργό πληθυσμό, εξαιρουμένων όσων συνταξιοδοτήθηκαν και όσων διέκοψαν την εργασία τους λόγω ασθένειας, ανέρχεται στα 27.570 άτομα συνολικά. Από αυτούς πολλοί λίγοι, 4.040 άτομα και ποσοστό 14,7%, δεν αναζητά εργασία. Ωστόσο, θα ήθελε να έχει μια εργασία ενώ οι υπόλοιποι δεν αναζητούν και δεν θέλουν να έχουν μια εργασία.

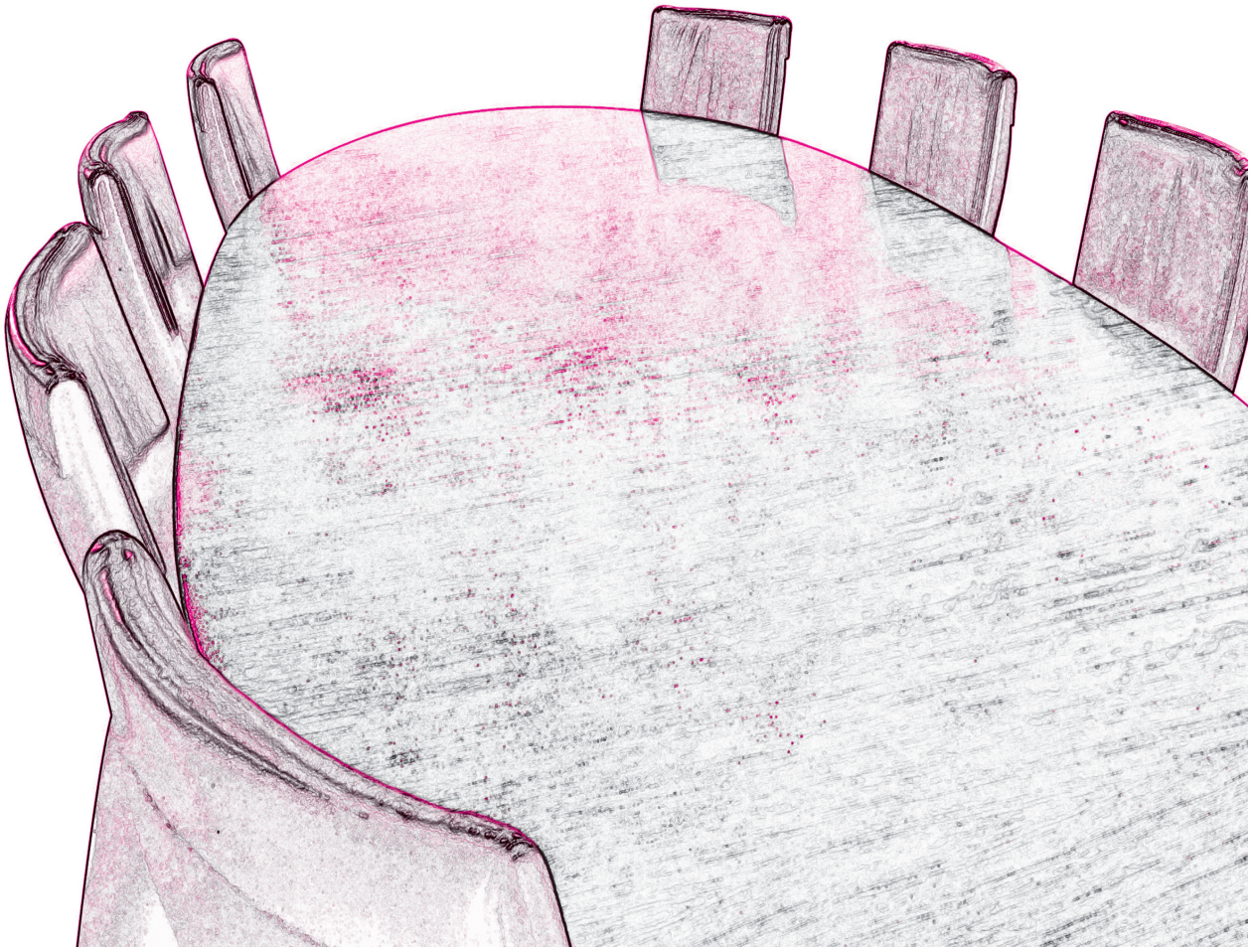

Πίνακας 1: Η Απασχόληση και η ανεργία (2004-2008)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ >15 ετών	**9.056.875**	**9.102.648**	**9.150.129**	**9.206.709**	**9.230.110**
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	4.823.174	4.848.793	4.880.230	4.917.862	4.939.271
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	4.330.497	4.381.936	4.452.815	4.519.855	4.582.128
ΑΝΕΡΓΟΙ	492.677	466.857	427.415	398.007	357.143
ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ	4.233.701	4.253.855	4.269.899	4.288.847	4.290.839

	2004	2005	2006	2007	2008
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	**4.330.500**	**4.381.900**	**4.452.800**	**4.519.900**	**4.582.100**
Εργοδότες	346.800	352.200	364.600	369.700	381.200
Αυτοαπασχολούμενοι	962.500	967.500	962.800	963.400	957.600
Μισθωτοί	**2.746.200**	**2.784.800**	**2.834.100**	**2.896.400**	**2.974.400**
Συμβοηθούντα μέλη	274.900	277.500	291.200	290.400	268.900
Συμμετοχή Μισθωτών	**63,4%**	**63,6%**	**63,6%**	**64,1%**	**64,9%**

	2004	2005	2006	2007	2008
ΜΙΣΘΩΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	**2.746.202**	**2.784.761**	**2.834.145**	**2.896.361**	**2.974.398**
ΜΟΝΙΜΗ	2.404.950	2.449.167	2.526.548	2.574.055	2.631.913
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ	**341.252**	**335.594**	**307.597**	**322.306**	**342.485**
% ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ	**12,4**	**12,1**	**10,9**	**11,1**	**13,0**

	2004	2005	2006	2007	2008
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	**4.330.497**	**4.381.936**	**4.452.816**	**4.519.853**	**4.582.126**
ΠΛΗΡΗΣ	4.129.937	4.170.952	4.191.643	4.257.702	4.332.064
ΜΕΡΙΚΗ	**200.560**	**210.984**	**261.173**	**262.151**	**250.062**
% ΜΕΡΙΚΗΣ	**4,6**	**4,8**	**5,9**	**5,8**	**5,5**

	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΝΕΟΕΙΣΕΡ-ΧΟΜΕΝΟΙ	>12 ΜΗΝΩΝ	ΠΑΛΑΙΟΙ	15-29
2004	492.677	212.580	278.290	280.100	231.618
2005	466.857	178.572	261.563	288.285	204.371
2006	427.415	156.812	245.860	270.598	190.824
2007	398.000	140.100	208.150	257.900	175.900
2008	357.142	153.612	183.814	203.530	156.098
2004-2008	-135.535	-58.968	-94.336	-76.570	-75.520

Πηγή: *ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2004 - 2008 Β΄ τριμήνου*
Επεξεργασία: *ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)*

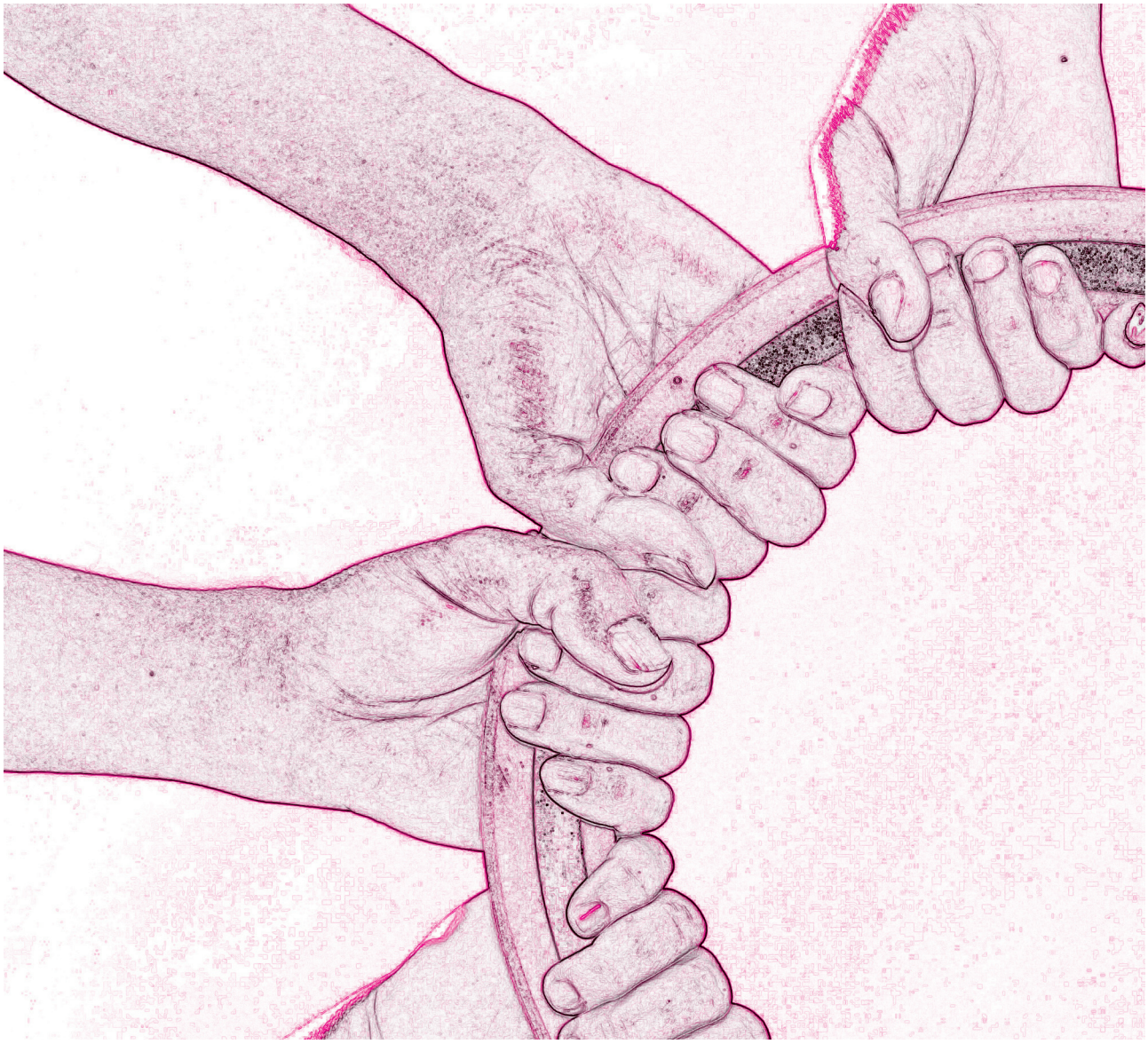

Πίνακας 2: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

	ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Συμμετοχή Γυναικών
ΣΥΝΟΛΟ	**4.582.126**	**2.788.603**	**1.793.523**	**39,1%**
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	518.510	305.613	212.897	41,1%
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	17.980	15.762	2.219	12,3%
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	538.784	396.321	142.463	26,4%
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΠ	36.064	27.162	8.902	24,7%
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	30.033	24.590	5.443	18,1%
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	399.123	390.732	8.391	2,1%
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	832.558	477.276	355.281	42,7%
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	215.351	181.987	33.365	15,5%
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	325.465	176.104	149.361	45,9%
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	73.867	48.366	25.500	34,5%
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	121.046	58.855	62.191	51,4%
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	9.193	5.414	3.779	41,1%
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	221.566	121.839	99.727	45,0%
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	77.828	39.858	37.970	48,8%
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	381.866	241.113	140.753	36,9%
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	323.689	118.179	205.508	63,5%
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	231.084	78.442	152.642	66,1%
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	59.026	36.767	22.259	37,7%
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	93.955	40.018	53.938	57,4%
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	73.411	2.846	70.565	96,1%
Υ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΩΔΑΦΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	1.727	1.359	368	21,3%

Πηγή: *ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008 Β΄ τριμήνου*

Επεξεργασία: *ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)*

Πίνακας 3: Η Απασχόληση σε Ευρύτερο δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα

2008	**ΣΥΝΟΛΟ**	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΡΙΚΗ	**ΜΙΣΘΩΤΟΙ**	ΜΟΝΙΜΗ	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ
Ευρύτερος Δημόσιος	**1.022.121**	**996.681**	**25.440**	**1.022.121**	**927.211**	**94.910**
Ιδιωτική επιχείρηση	**3.560.005**	**3.335.384**	**224.621**	**1.952.277**	**1.704.703**	**247.574**
Σύνολο	**4.582.126**	**4.332.065**	**250.061**	**2.974.398**	**2.631.914**	**342.484**
2007	**ΣΥΝΟΛΟ**	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΡΙΚΗ	**ΜΙΣΘΩΤΟΙ**	ΜΟΝΙΜΗ	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ
Ευρύτερος Δημόσιος	**1.018.001**	**987.392**	**30.609**	**1.018.001**	**928.325**	**89.676**
Ιδιωτική επιχείρηση	**3.501.852**	**3.270.389**	**231.463**	**1.878.359**	**1.645.730**	**232.629**
Σύνολο	**4.519.853**	**4.257.781**	**262.072**	**2.896.360**	**2.574.055**	**322.305**
2007-2008	**ΣΥΝΟΛΟ**	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΡΙΚΗ	**ΜΙΣΘΩΤΟΙ**	ΜΟΝΙΜΗ	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ
Ευρύτερος Δημόσιος	**4.120**	**9.289**	**-5.169**	**4.120**	**-1.114**	**5.234**
Ιδιωτική επιχείρηση	**58.153**	**64.995**	**-6.842**	**73.918**	**58.973**	**14.945**
Σύνολο	**62.273**	**74.284**	**-12.011**	**78.038**	**57.859**	**20.179**

Πηγή: *ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2007 & 2008 Β΄ τριμήνου*
Επεξεργασία: *ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)*

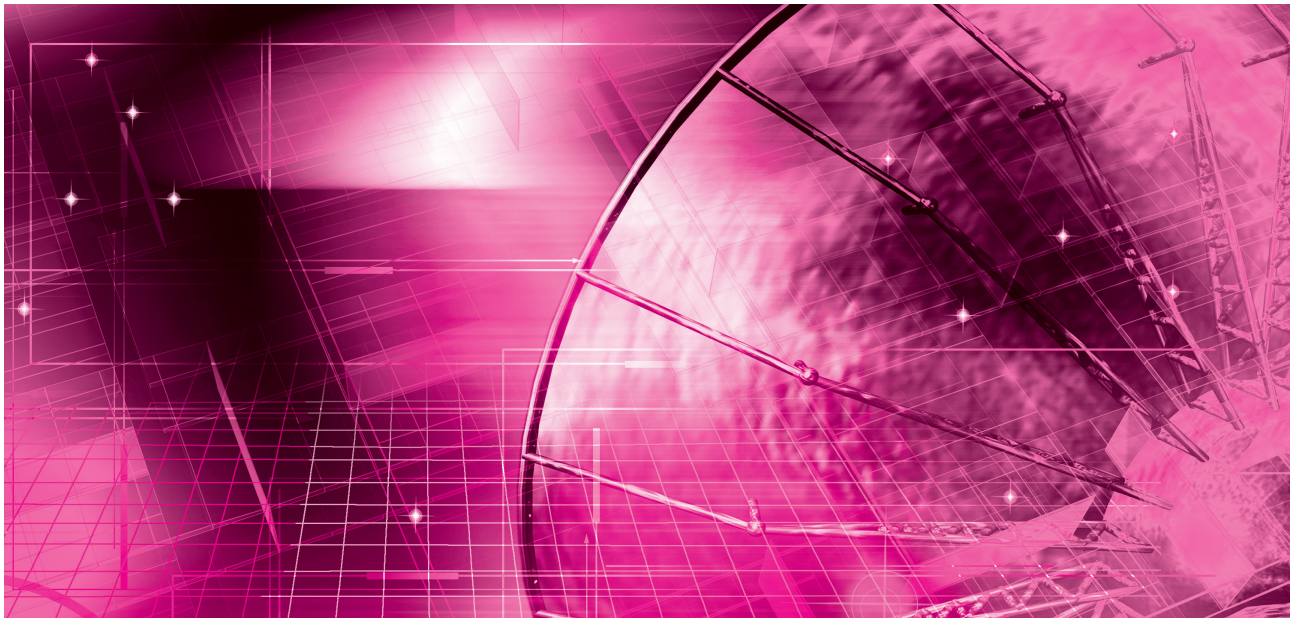

Πίνακας 4: Η διαμόρφωση της απασχόλησης στον Ευρύτερο Δημόσιο και τον Ιδιωτικό τομέα μέσω των ροών απασχόλησης το 2008

	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ			**ΜΙΣΘΩΤΟΙ**		
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛ	Ευρύτερος Δημόσιος	Ιδιωτικός τομέας	**ΣΥΝΟΛΟ ΜΙΣΘΩΤΩΝ**	Ευρύτερος Δημόσιος	Ιδιωτικός τομέας
Εργαζόταν	4.404.132	983.164	3.420.968	2.826.627	983.164	1.843.463
Ήταν άνεργος	102.849	27.447	75.402	88.512	27.447	61.065
Μη ενεργοί	75.145	11.509	63.636	59.259	11.509	47.750
ΣΥΝΟΛΟ	**4.582.126**	**1.022.120**	**3.560.006**	**2.974.398**	**1.022.120**	**1.952.278**
ΕΙΣΡΟΕΣ	177.994	38.956	139.038	147.771	38.956	108.815
	ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ			**ΜΟΝΙΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**		
	ΣΥΝΟΛΟ	Δημόσια	Ιδιωτική	**ΜΙΣΘΩΤΟΙ**	Δημόσια	Ιδιωτική
Εργαζόταν	4.184.650	962.375	3.222.275	2.553.619	914.470	1.639.149
Ήταν άνεργος	89.170	24.729	64.441	48.935	9.135	39.800
Μη ενεργοί	58.244	9.576	48.668	29.359	3.605	25.754
ΣΥΝΟΛΟ	**4.332.064**	**996.680**	**3.335.384**	**2.631.913**	**927.210**	**1.704.703**
ΕΙΣΡΟΕΣ	147.414	34.305	113.109	78.294	12.740	65.554
	ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ			**ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**		
	ΣΥΝΟΛΟ	Δημόσια	Ιδιωτική	**ΜΙΣΘΩΤΟΙ**	Δημόσια	Ιδιωτική
Εργαζόταν	219.482	20.789	198.693	273.008	68.694	204.314
Ήταν άνεργος	13.679	2.718	10.961	39.577	18.312	21.265
Μη ενεργοί	16.901	1.933	14.968	29.900	7.904	21.996
ΣΥΝΟΛΟ	**250.062**	**25.440**	**224.622**	**342.485**	**94.910**	**247.575**
ΕΙΣΡΟΕΣ	30.580	4.651	25.929	69.477	26.216	43.261
Συμμετοχή ΕΙΣΡΟΩΝ	**ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**			**ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**		
	17,2	11,9	18,6	**47,0**	67,3	39,8

Πηγή: *ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008 Β΄ τριμήνου*

Επεξεργασία: *ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)*

Πίνακας 5: Οι λόγοι για τους οποίους απασχολούμενοι τον προηγούμενο χρόνο σταμάτησαν να εργάζονται το 2008 και οι ροές τους

Λόγος που σταμάτησε να εργάζεται	Σύνολο	Προς Ανέργους	Προς Μη ενεργούς
ΣΥΝΟΛΟ	**142.313**	**61.361**	**80.952**
Διότι απολύθηκε για διάφορους λόγους	24.177	22.053	2.124
Διότι η εργασία του ήταν περιορισμένης διάρκειας και τελείωσε	33.061	24.729	8.332
Φροντίζει μικρά παιδιά ή εξαρτώμενους ενήλικες	2.182	375	1.807
Διότι παραιτήθηκε για προσωπικούς ή οικογενειακούς λόγους	10.444	4.864	5.580
Λόγω εκπαίδευσης ή επιμόρφωσης	1.253	358	895
Διότι στρατεύθηκε	230	0	230
Λόγω ασθένειας ή ανικανότητας για εργασία	5.210	266	4.944
Διότι πήρε πρόωρη σύνταξη	1.900	0	1.900
Διότι συνταξιοδοτήθηκε	46.538	0	46.538
Για άλλους λόγους	17.318	8.716	8.602

Πηγή: *ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008 Β΄ τριμήνου*

Επεξεργασία: *ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)*

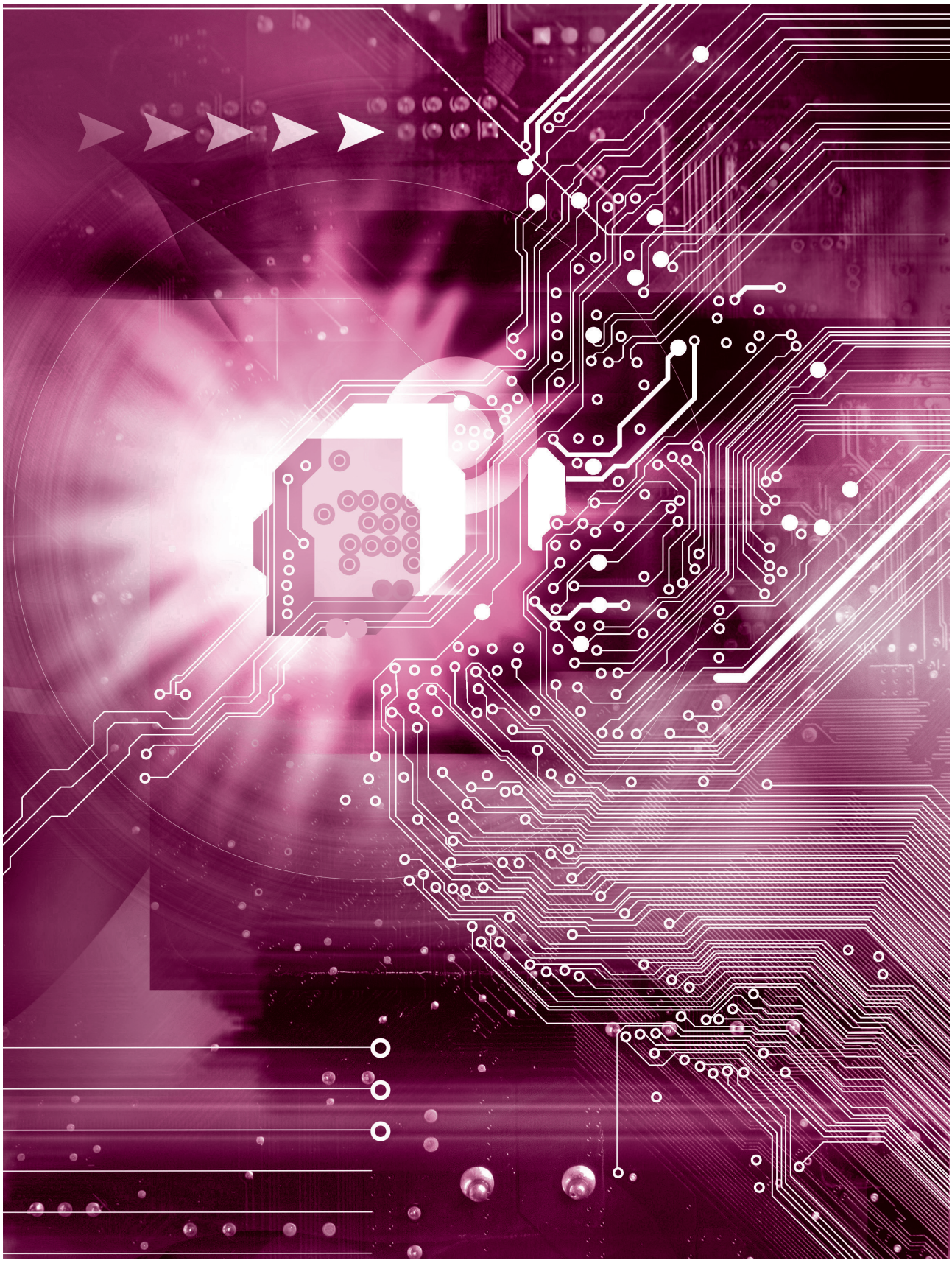

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

της Θεοδώρας Τζανετάκη

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πολιτικές απασχόλησης διακρίνονται σε ενεργητικές και παθητικές. Ενεργητικές είναι οι πολιτικές που έχουν στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας, ενώ παθητικές είναι αυτές που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ανεργίας.

Η θέση των πολιτικών απασχόλησης, μεταξύ των άλλων πολιτικών, στο προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του έτους 2009 που κατατέθηκε στις 6/10/2008 στην Βουλή, αποτυπώνεται στις πιστώσεις του Υπουργείου Απασχόλησης, οι οποίες παρουσιάζουν αύξηση κατά 13%. Είναι το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης μετά από εκείνο του Υπουργείου Δικαιοσύνης (13,7%) και του Υπουργείου Εσωτερικών (13,4%).

2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Εξετάζοντας τις δαπάνες για τις πολιτικές απασχόλησης (ενεργητικές και παθητικές) που πραγματοποιούν τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο για τα έτη 2000 - 2007 (για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από την Eurostat), διαπιστώνουμε ότι οι δαπάνες για τις πολιτικές απασχόλησης στην ΕΕ-27 και στην ΕΕ-15 παρουσιάζουν μείωση για τα έτη που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (έτη 2005,2006).

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: Δαπάνες Πολιτικών Απασχόλησης (σε ποσοστό του ΑΕΠ)

ΕΤΟΣ	ΧΩΡΑ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ + ΠΑΘΗΤΙΚΩΝ)	ΕΤΟΣ	ΧΩΡΑ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ + ΠΑΘΗΤΙΚΩΝ)
2000	**ΕΕ-27**		2000	**ΙΣΠΑΝΙΑ**	
2001			2001		
2002			2002		
2003			2003		
2004			2004		2,117
2005		2,086	2005		2,123
2006		1,923	2006		2,158
2007			2007		
2000	**ΕΕ-15**		2000	**ΙΤΑΛΙΑ**	
2001			2001		
2002			2002		
2003			2003		
2004		2,251	2004		1,314
2005		2,168	2005		1,322
2006		2,002	2006		1,271
2007			2007		
2000	**ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ**		2000	**ΚΥΠΡΟΣ**	
2001			2001		
2002			2002		
2003			2003		
2004		0,796	2004		
2005		0,717	2005		
2006		0,63	2006		0,758
2007			2007		
2000	**ΙΡΛΑΝΔΙΑ**		2000	**ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ**	1,287
2001			2001		1,554
2002			2002		1,706
2003			2003		1,721
2004		1,593	2004		1,809
2005		1,501	2005		1,95
2006		1,565	2006		1,843

2007			2007		
2000	**ΡΟΥΜΑΝΙΑ**		2000	**ΣΛΟΒΕΝΙΑ**	
2001			2001		
2002			2002		
2003		0,69	2003		
2004		0,63	2004		
2005		0,538	2005		0,695
2006		0,425	2006		0,664
2007			2007		
2000	**ΕΛΛΑΔΑ**				
2001					
2002					
2003					
2004		0,564			
2005		0,467			
2006					
2007					

ΠΗΓΗ: *EUROSTAT 2008.*

Παρατηρούμε ότι η Βουλγαρία (διαθέσιμα στοιχεία για τα έτη 2004,2005,2006), η Ελλάδα (διαθέσιμα στοιχεία για τα έτη 2004, 2005), η Ρουμανία (διαθέσιμα στοιχεία για τα έτη 2003, 2004, 2005, 2006, 2007) και η Σλοβενία (διαθέσιμες τιμές για τα έτη 2005, 2006) παρουσιάζουν στις δαπάνες για τις πολιτικές απασχόλησης πτωτικές τάσεις. Η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και η Ιταλία παρουσιάζουν μικρές αυξομειώσεις και μόνο η Ισπανία παρουσιάζει (για τα έτη 2004-2006) μια συνεχή αυξητική πορεία.

Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι οι δαπάνες των πολιτικών απασχόλησης (ενεργητικών + παθητικών) αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό του ΑΕΠ στις υπό εξέταση χώρες. Ποσοστό που κυμαίνεται από 0,148% έως 2,25%. Η χώρα μας για την διετία 2004-2005 για την οποία έχουμε διαθέσιμα στοιχεία, δαπανά για τις προαναφερόμενες πολιτικές κατά μέσο όρο μόλις 0,5155% του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να βρίσκεται πολύ μακριά από τα κοινοτικά ποσοστά, τόσο της ΕΕ-27, όσο και της ΕΕ-15 που βρίσκονται κοντά στο 2% του ΑΕΠ.

Ταυτόχρονα, εξετάζοντας τους διαρθρωτικούς δείκτες τους σχετικούς με την απασχόληση (Eurostat), διαπιστώνουμε κατά πόσο οι πολιτικές αυτές που εφαρμόζουν τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο, επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα (στόχοι στρατηγικής Λισσαβόνας).

3. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Το ποσοστό ανεργίας αντιπροσωπεύει τον αριθμό των ανέργων ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Το εργατικό δυναμικό είναι ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων και των ανέργων. Άνεργα θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 έως 64 ετών που: α) ήταν χωρίς εργασία κατά τη διάρκεια της εβδομάδας αναφοράς, β) είναι διαθέσιμα για εργασία, δηλαδή ήταν διαθέσιμα για αμειβόμενη απασχόληση ή αυτοαπασχόληση, πριν από το τέλος των 2 εβδομάδων μετά την εβδομάδα αναφοράς, γ) αναζητούν ενεργά εργασία, δηλαδή είχαν κάνει συγκεκριμένα βήματα, τις 4 εβδομάδες (προθεσμία που λήγει με την εβδομάδα αναφοράς), να αναζητήσουν μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση ή που βρήκαν μια δουλειά για να ξεκινήσει αργότερα, δηλαδή σε διάστημα το πολύ 3 μηνών.

Στον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας ΙΙ) παρατηρούμε τους μέσους όρους των ποσοστών ανεργίας των γυναικών, των ανδρών και του συνόλου του πληθυσμού για τα έτη 2000-2007 για τις παρακάτω χώρες: ΕΕ-15, ΕΕ-27, Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ιρλανδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Τουρκία.

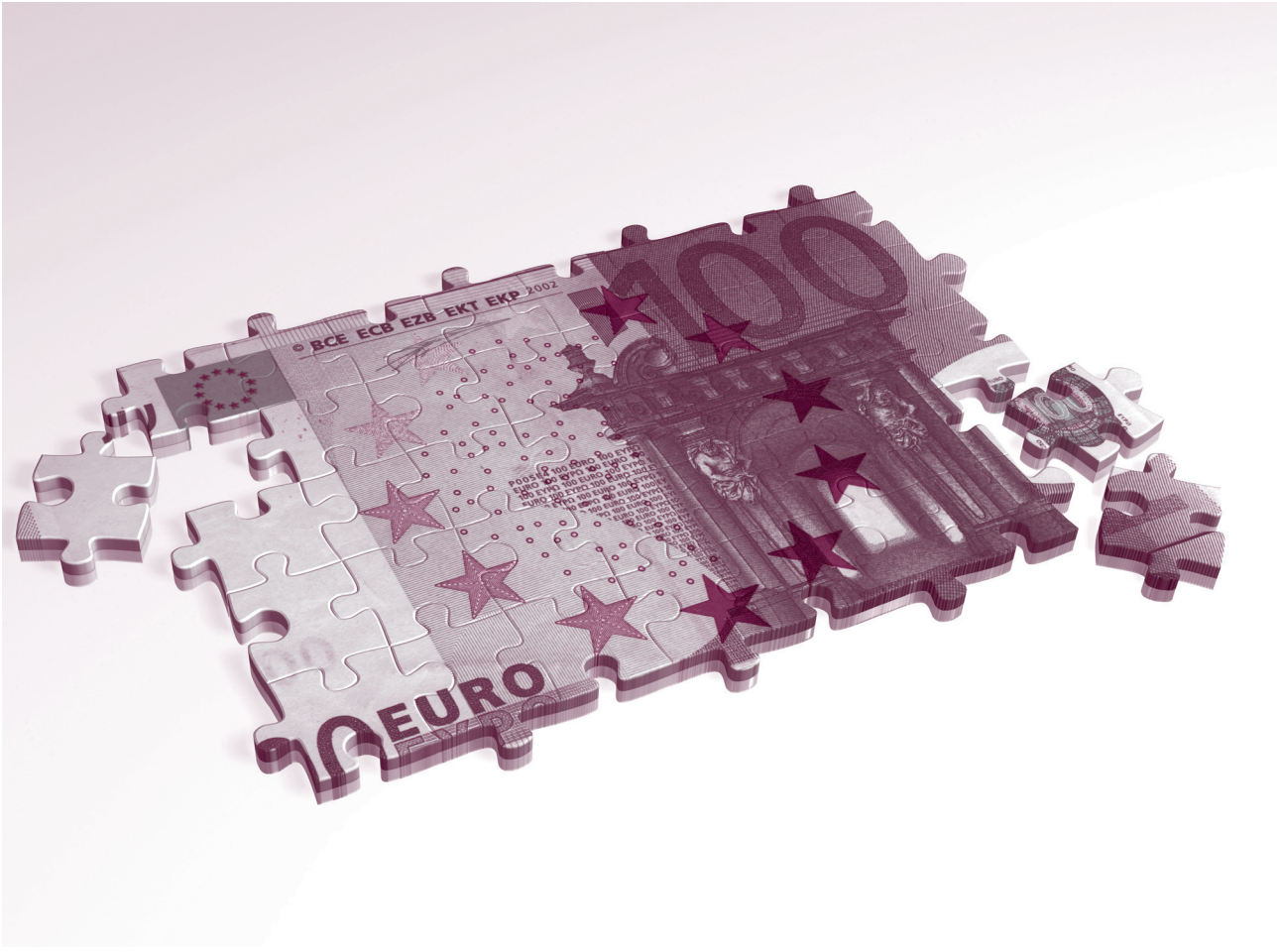

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000-2007		
ΧΩΡΑ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΕ-15	8,5625	6,9625	7,6625
ΕΕ-27	9,3375	7,8875	8,5375
ΕΛΛΑΔΑ	15,225	6,3875	9,9375
ΙΣΠΑΝΙΑ	13,85	7,4375	10,025
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	7,35	5,275	6,2375
ΙΤΑΛΙΑ	10,7625	6,375	8,125
ΚΥΠΡΟΣ	5,5375	3,45	4,3625
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	4,1125	4,6625	4,4375
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	6,4625	8,05	7,3375
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	12,9	13,5	13,2375
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	6,85	5,6625	6,2
ΚΡΟΑΤΙΑ	12,2875	9,7429	10,8857
ΤΟΥΡΚΙΑ	8,45	8,45	8,45

Πηγή: *Eurostat 2008 (επεξεργασία στοιχείων ΙΝΕ /ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ)*

Διαπιστώνεται ότι τα ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα των ανδρών για όλες τις χώρες εκτός της Ιρλανδίας, Ρουμανίας και Βουλγαρίας, στις οποίες συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο (τα ποσοστά ανεργίας των αντρών είναι υψηλότερα). Εξαίρεση αποτελεί επίσης και η Τουρκία όπου η κατάσταση είναι εντελώς ισορροπημένη μεταξύ των δύο φύλων (ίσα ποσοστά ανεργίας).

Κατατάσσοντας τις χώρες με κριτήριο το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρούμε ότι στους άνδρες όπως και στο σύνολο του πληθυσμού την πρώτη θέση έχει η Βουλγαρία (13,5%) ενώ στις γυναίκες η χώρα μας (15,225%). Στην δεύτερη θέση, όσο αφορά το σύνολο του πληθυσμού, βρίσκεται η Κροατία (10,8857%), στην τρίτη η

Ισπανία (10,025%), στην τέταρτη η Ελλάδα (9,9375%) και στην τελευταία η Κύπρος (4,3625%). Στην Ελλάδα επίσης παρατηρείται η μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ των δύο φύλων στα ποσοστά ανεργίας. Διαφορά που φτάνει το 8,8375%.

Τέλος, τα ποσοστά ανεργίας στην Ελλάδα, την Ισπανία, την Βουλγαρία και την Κροατία βρίσκονται αρκετά υψηλότερα από τα αντίστοιχα κοινοτικά ποσοστά τόσο της ΕΕ-15 όσο και της ΕΕ-27. Στην Ιταλία και την Τουρκία ο αριθμός των ανέργων ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο της ΕΕ-15 και μικρότερος από της ΕΕ-27. Τα ποσοστά ανεργίας στις υπόλοιπες χώρες είναι κάτω των αντίστοιχων κοινοτικών (της ΕΕ-15 και της ΕΕ-27).

Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας της χώρας μας μπορούν να ερμηνευτούν λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η Ελλάδα βρίσκεται στην 24η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ-27 στις δαπάνες για προγράμματα καταπολέμησης της ανεργίας. Μόλις το 0,512% του ΑΕΠ δαπανάται σε τέτοια προγράμματα. Ο μέσος όρος της ΕΕ-15 είναι τέσσερις φορές υψηλότερος και βρίσκεται στο 2,2% του ΑΕΠ.

Στις δαπάνες «οι οποίες καλύπτουν τις υπηρεσίες πληροφόρησης ad hoc και πιο τυποποιημένα προγράμματα εξατομικευμένης βοήθειας για αιτούντες εργασία, καθώς και όλες τις άλλες δραστηριότητες των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης», η Ελλάδα βρίσκεται στην προτελευταία θέση των 27 κρατών μελών με μόλις 0,012% του ΑΕΠ, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος για την ΕΕ των «15» είναι 0,24%.

Στα μέτρα τα οποία καλύπτουν στοχευόμενα προγράμματα τα οποία περιλαμβάνουν την κατάρτιση, την εκ περιτροπής απασχόληση και τον επιμερισμό της θέσης εργασίας, τα κίνητρα για την απασχόληση, την επιδοτούμενη απασχόληση και την αποκατάσταση, την άμεση δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τα κίνητρα για τη σύσταση επιχειρήσεων η Ελλάδα βρίσκεται στην προτελευταία θέση με μόλις 0,061% του ΑΕΠ.

4. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Το ποσοστό απασχόλησης υπολογίζεται με διαίρεση του αριθμού των ατόμων ηλικίας 15 έως 64 ετών στην απασχόληση, με το συνολικό πληθυσμό της ίδιας ηλικιακής ομάδας. Ο απασχολούμενος πληθυσμός αποτελείται από εκείνα τα πρόσωπα που κατά τη διάρκεια της εβδομάδας αναφοράς έκαναν οποιαδήποτε εργασία με αμοιβή ή κέρδος για τουλάχιστον μια ώρα ή δεν εργάζονταν αλλά είχαν μια θέση εργασίας, από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

Στον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας ΙΙΙ) παρατηρούμε τους μέσους όρους των ποσοστών απασχόλησης των γυναικών, των ανδρών και του συνόλου του πληθυσμού για τα έτη 2000-2007 για τις παρακάτω χώρες: ΕΕ-15, ΕΕ-27, Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ιρλανδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Τουρκία.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000-2007		
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΕ-15	56,75	73,1125	64,9125
ΕΕ-27	55,5875	70,95	63,2375
ΕΛΛΑΔΑ	44,625	73,2375	58,8625
ΙΣΠΑΝΙΑ	47,8125	73,85	60,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	61,4875	75,0375	68,1625
ΙΤΑΛΙΑ	43,6	69,55	56,55
ΚΥΠΡΟΣ	58,75	79,2625	68,6625
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	56,825	76,425	66,7
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	53,4125	65,0375	59,1875
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	50,5125	57,975	54,1875
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	59,95	69,45	64,7875
ΚΡΟΑΤΙΑ	48,2	61,783	54,867
ΤΟΥΡΚΙΑ	25,01	68,2625	46,6375

Πηγή: *Eurostat 2008 (επεξεργασία στοιχείων ΙΝΕ /ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ)*

Παρατηρούμε ότι τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών είναι για όλες τις χώρες μικρότερα από τα αντίστοιχα των ανδρών. Η χώρα μας μάλιστα βρίσκεται τρίτη από το τέλος στην γυναικεία απασχόληση. Είναι μπροστά μόνο από την Ιταλία (43,6%) και την Τουρκία (25,01). Στην γειτονική Τουρκία σημειώνεται και η μεγαλύτερη απόκλιση των δύο ποσοστών ανδρικής (68,2625%) και γυναικείας απασχόλησης (25,01%). Απόκλιση που φτάνει το 43,2525%. Το υψηλότερο ποσοστό γυναικείας απασχόλησης έχει η Πορτογαλία με 61,4875%.

Εξετάζοντας τα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών παρατηρούμε ότι η χώρα με την υψηλότερη απασχόληση είναι η Κύπρος. Το ίδιο συμβαίνει και με το σύνολο του πληθυσμού. Επίσης, διαπιστώνουμε μια άνοδο της χώρας μας στην σειρά κατάταξης από την 11η θέση που καταλάμβανε

στις γυναίκες, στην 5η θέση στους άνδρες. Θα πρέπει να αναφερθεί και το γεγονός ότι το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών στην Ελλάδα για τα έτη 2000-2007 ξεπερνά τα αντίστοιχα κοινοτικά ποσοστά τόσο της ΕΕ-15 όσο και της ΕΕ-27.

Ποια είναι όμως η συνολική εικόνα (σύνολο του πληθυσμού); Η Κύπρος, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία βρίσκονται πάνω από το κοινοτικό μέσο όρο απασχόλησης, τόσο της ΕΕ-15, όσο και της ΕΕ-27. Η Σλοβενία βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ-27 ενώ όλες οι υπόλοιπες χώρες βρίσκονται κάτω από αυτούς.

Οι στόχοι της Στρατηγικής της Λισσαβόνας σχετικά με την απασχόληση μεταφράζονται σε 70% συνολικό ποσοστό απασχόλησης και 60% ποσοστό γυναικείας απασχόλησης. Ας δούμε, λοιπόν, κατά πόσο οι εξεταζόμενες χώρες τα έχουν καταφέρει στην επίτευξη αυτών των στόχων λίγο πριν το 2010 που λήγει το μεγαλόπνοο διακύβευμα που αποκαλείται Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Όσο αφορά την γυναικεία απασχόληση μόνο η Πορτογαλία έχει επιτύχει και ξεπεράσει το φράγμα του 60%, ενώ και η Σλοβενία (59,95%) βρίσκεται αρκετά κοντά στο να το επιτύχει. Η χώρα μας δυστυχώς βρίσκεται πολύ μακριά από την επίτευξη του.

Στο συνολικό ποσοστό απασχόλησης το στόχο του 70% δεν έχει επιτύχει καμία χώρα. Η Κύπρος και η Πορτογαλία όμως έχουν ελπίδες να το επιτύχουν στα 2 χρόνια που υπολείπονται μέχρι το 2010.

5. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας υπολογίζεται διαιρώντας τον αριθμό των ατόμων ηλικίας 55 έως 64 ετών στην απασχόληση, με το συνολικό πληθυσμό της ίδιας ηλικιακής ομάδας. Για τον απασχολούμενο πληθυσμό ισχύει ότι και παραπάνω.

Στον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας IV) παρατηρούμε τους μέσους όρους των ποσοστών απασχόλησης των γυναικών, των ανδρών και του συνόλου των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, για τα έτη 2000-2007 για τις παρακάτω χώρες: ΕΕ-15, ΕΕ-27, Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ιρλανδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Τουρκία.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV : ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000-2007		
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΕ-15	32,9625	51,6875	42,1375
ΕΕ-27	31,4375	50,4625	40,55
ΕΛΛΑΔΑ	25	57,325	40,425
ΙΣΠΑΝΙΑ	24,725	58,65	41,2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	42,3125	60,2125	50,7125
ΙΤΑΛΙΑ	19,075	42,3875	30,3875
ΚΥΠΡΟΣ	33,45	69,5125	51,0375
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	33,6875	65,375	49,6375
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	35,65	48,325	41,5625
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	22,4375	41,7375	31,4
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	17,2375	38,825	27,75
ΚΡΟΑΤΙΑ	21,983	41,5	31
ΤΟΥΡΚΙΑ	19,7125	47,1125	33,1375

Πηγή: Eurostat 2008 (επεξεργασία στοιχείων ΙΝΕ /ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ)

Παρατηρούμε ότι τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών μεγαλύτερης ηλικίας είναι για όλες τις χώρες μικρότερα από τα αντίστοιχα των ανδρών. Η μεγαλύτερη απόκλιση στην απασχόληση μεταξύ ανδρών και γυναικών παρουσιάζεται στην Κύπρο και είναι ύψους 36,0625%. Η υψηλότερη απασχόληση στις γυναίκες εμφανίζεται στην Πορτογαλία (42,3125%) και η μικρότερη στην Σλοβενία (17,2375%).

Εξετάζοντας τα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών παρατηρούμε ότι η χώρα με την υψηλότερη απασχόληση είναι η Κύπρος (69,5125%) και με την μικρότερη, όπως και στις γυναίκες, είναι η Σλοβενία (38,825%). Η χώρα μας βρίσκεται στην 5η θέση με την 3η μεγαλύτερη απόκλιση στα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών ύψους 32,325%.

Η εικόνα δεν αλλάζει καθόλου στο σύνολο του πληθυσμού όσον αφορά την χώρα με το μικρότερο ποσοστό απασχόλησης (27,75%) που είναι και πάλι η Σλοβενία. Η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης είναι, όπως και στους άνδρες, η Κύπρος (51,0375%). Τον κοινοτικό μέσο όρο, τόσο της ΕΕ-15, όσο και της ΕΕ-27 ξεπερνούν μόνο η Πορτογαλία, η Ιρλανδία και η Κύπρος. Το ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ-27 ξεπερνούν η Ισπανία και Ρουμανία. Δεν συμβαίνει, όμως, το ίδιο και με το ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ-15. Όλες οι υπόλοιπες χώρες παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης από τους δύο κοινοτικούς μέσους όρους.

Όσον αφορά το στόχο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας για την απασχόληση του 50% του πληθυσμού μεγαλύτερης ηλικίας έως το 2010, μόνο η Πορτογαλία και η Κύπρος το έχουν ήδη επιτύχει ενώ και η Ιρλανδία βρίσκεται πολύ κοντά.

6. ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Ποσοστό ανέργων (12 μήνες+) επί του συνολικού αριθμού των ενεργών ατόμων (εργαζόμενοι + άνεργοι) στην αγορά εργασίας.

Στον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας V) παρατηρούμε τους μέσους όρους των ποσοστών μακροχρόνιας ανεργίας των γυναικών, των αντρών και του συνόλου των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, για τα έτη 2000-2007 για τις παρακάτω χώρες: ΕΕ-15, ΕΕ-27, Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ιρλανδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Τουρκία.

ΠΙΝΑΚΑΣ V: ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000-2007		
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΕ-15	3,625	2,8875	3,2125
ΕΕ-27	4,2875	3,5375	3,8875
ΕΛΛΑΔΑ	8,7375	2,9	5,2375
ΙΣΠΑΝΙΑ	4,8375	1,9625	3,1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	3,1625	2,25	2,6625
ΙΤΑΛΙΑ	6,075	3,45	4,525
ΚΥΠΡΟΣ	1,3625	0,7	0,975
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,9	1,8625	1,475
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	3,7	4,425	4,0375
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	7,95	8,225	8,1
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	3,5375	3,0875	3,2875
ΚΡΟΑΤΙΑ	8,8167	6,35	7,467
ΤΟΥΡΚΙΑ	2,9	2,2375	2,3875

Πηγή: *Eurostat 2008 (επεξεργασία στοιχείων ΙΝΕ /ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ)*

Παρατηρούμε ότι τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στις γυναίκες είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα των ανδρών για όλες της χώρες εκτός της Ιρλανδίας, Ρουμανίας και Βουλγαρίας, στις οποίες συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο (τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας των αντρών είναι υψηλότερα). Η χώρα μας έχει το 2ο μεγαλύτερο ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας στις γυναίκες (8,7375%) πίσω μόνο από την Κροατία (8,8167%). Στην άλλη άκρη η Ιρλανδία με ποσοστό 0,9% καταλαμβάνει την τελευταία θέση.

Στους άνδρες τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας είναι αρκετά μικρότερα. Οι περισσότερες χώρες έχουν ποσοστά μικρότερα του 4,5% και μόνο η Βουλγαρία

με 8,225% και η Κροατία με 6,35% αποτελούν εξαίρεση στον κανόνα. Το χαμηλότερο από τα ποσοστά εμφανίζει η Κύπρος με μακροχρόνια ανεργία στους άντρες της τάξης του 0,7%. Η χώρα μας από την άλλη παρουσιάζει την μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ ανδρών και γυναικών στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Απόκλιση που φτάνει το 5,8375%.

Ως προς το σύνολο του πληθυσμού παρατηρούμε ότι όπως και στους άνδρες το υψηλότερο ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας το έχει η Βουλγαρία με 8,1% και το χαμηλότερο η Κύπρος με 0,975%. Οι κοινοτικοί μέσοι όροι κυμαίνονται για την ΕΕ-15 και την ΕΕ-27 μεταξύ του 3% και του 4% και για την ακρίβεια είναι 3,2125% και 3,8875% αντιστοίχως. Οι χώρες που έχουν καλύτερους μέσους όρους και από τους δύο προηγούμενους είναι η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Κύπρος, η Ιρλανδία και η Τουρκία. Η Σλοβενία έχει καλύτερο μέσο όρο από την ΕΕ-27 αλλά όχι και από την ΕΕ-15, ενώ όλων των άλλων χωρών οι μέσοι όροι είναι χειρότεροι από τους κοινοτικούς.

7. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Ο δείκτης αύξηση της απασχόλησης αποτυπώνει τη μεταβολή του ποσοστού από το ένα έτος στο άλλο του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων ατόμων στην οικονομική επικράτεια της χώρας ή της γεωγραφικής περιοχής.

Στον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας VI) παρατηρούμε τους μέσους όρους των ποσοστών αύξησης της απασχόλησης στις γυναίκες, στους άνδρες και στο σύνολο των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, για τα έτη 2000-2007 για τις παρακάτω χώρες: ΕΕ-15, ΕΕ-27, Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Κύπρος, Ιρλανδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Τουρκία.

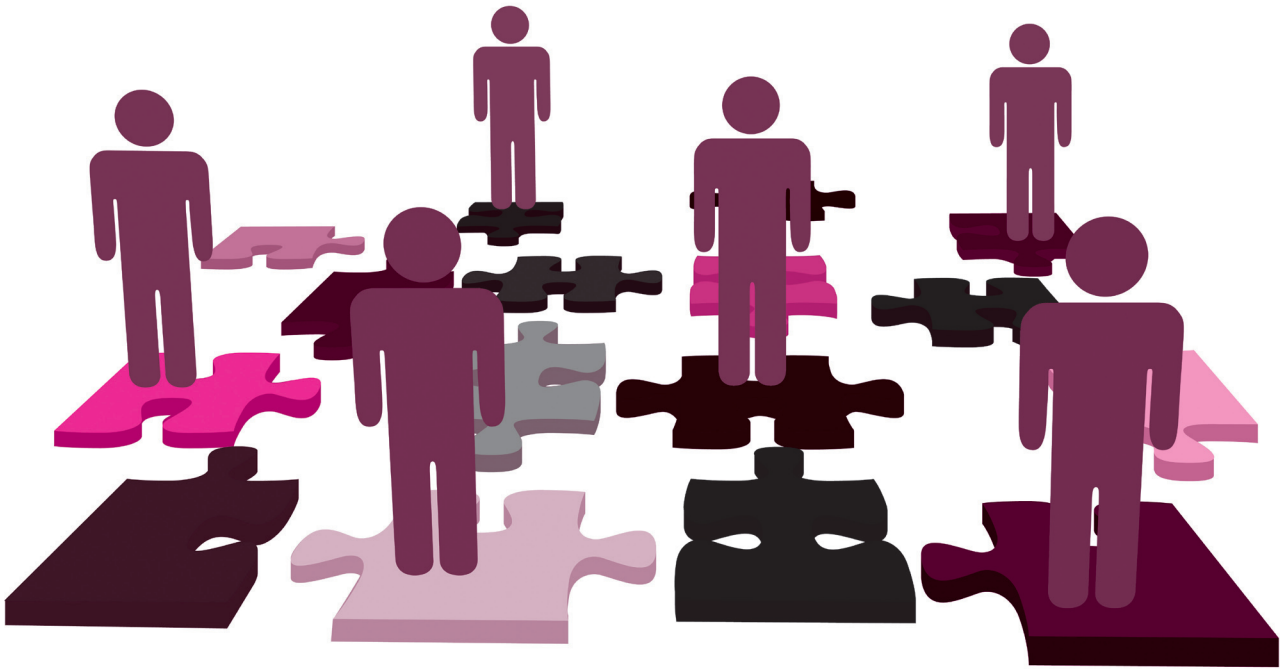

ΠΙΝΑΚΑΣ VI: ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000-2007		
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΕ-15	1,8175	0,725	1,1875
ΕΕ-27	1,525	0,7125	1,0625
ΕΛΛΑΔΑ	2	0,9375	1,3375
ΙΣΠΑΝΙΑ	5,35	2,3625	3,525
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0,8375	0,1875	0,5
ΙΤΑΛΙΑ	2,4375	0,8125	1,3875
ΚΥΠΡΟΣ	3,9857	2,1143	2,775
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	4,1875	2,825	3,3875
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	-0,16	1,4	0,18
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	1,9714	2	2,3375
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	0,7875	1,1375	0,9875
ΚΡΟΑΤΙΑ	1	1,32	1,0875
ΤΟΥΡΚΙΑ	0,2143	0,5857	0,325

Πηγή: *Eurostat 2008 (επεξεργασία στοιχείων ΙΝΕ /ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ)*

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε ότι τα ποσοστά αύξησης της απασχόλησης στις γυναίκες είναι μεγαλύτερα από εκείνα των ανδρών για την ΕΕ-15, την ΕΕ-27, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιταλία, την Κύπρο και την Ιρλανδία. Ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει με την Ρουμανία, Βουλγαρία, Σλοβενία, Κροατία και Τουρκία. Στην Ρουμανία μάλιστα έχουμε μείωση της απασχόλησης των γυναικών. Από τις χώρες στις οποίες παρουσιάστηκε αύξηση, την μικρότερη αύξηση της γυναικείας απασχόλησης είχε η Τουρκία(0,2143%) και την μεγαλύτερη η Ισπανία (5,35%).

Στους άνδρες τα ποσοστά αύξησης της απασχόλησης κυμαίνονται από 0,1875% (Πορτογαλία) ως 2,825% (Ιρλανδία). Ποσοστά που δεν επαρκούν για την επίτευξη του στόχου της Λισσαβόνας για 70% απασχόλησης του ενεργού πληθυσμού.

Στο σύνολο του πληθυσμού την μεγα-

λύτερη αύξηση της απασχόλησης, όπως και στις γυναίκες παρουσιάζει η Ισπανία (3,525%) ενώ την μικρότερη η Ρουμανία (0,18%). Επομένως, η δημιουργία νέων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης παραμένει μόνο στα χαρτιά του Συμβουλίου της Λισσαβόνας.

Η χώρα με τα ποσοστά αύξησης της απασχόλησης που εμφανίζει στον παραπάνω πίνακα κατατάσσεται 6η μεταξύ των εξεταζόμενων χωρών. Τα ποσοστά αυτά για τις γυναίκες, τους άνδρες και το σύνολο του πληθυσμού είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα κοινοτικά τόσο για την ΕΕ-15 όσο και για την ΕΕ-27.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ζήτημα της απασχόλησης και της καταπολέμησης της ανεργίας για την αναπτυξιακή και οικονομική πολιτική αποτελεί ζήτημα πρώτης προτεραιότητας. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται ένταξή του στους στρατηγικούς στόχους της αναπτυξιακής πολιτικής και ως εκ τούτου προϋποθέτει την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για την αποτελεσματική υλοποίηση του.

Το γεγονός αυτό είτε δεν έχει γίνει αντιληπτό από τις περισσότερες εκ των προαναφερόμενων χωρών οι οποίες για τα έτη 2000-20007 παρουσιάζουν μείωση των ήδη χαμηλών δαπανών που πραγματοποιούν για τις πολιτικές απασχόλησης είτε οι χώρες αυτές αδυνατούν να κινηθούν προς μια τέτοια κατεύθυνση. Και στις δύο περιπτώσεις το αποτέλεσμα είναι να βρισκόμαστε μακριά από την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας (ποσοστό απασχόλησης 70% μέχρι το 2010 και 60% στις γυναίκες).

Οι γυναίκες (και ιδιαίτερα οι μεγαλύτερης ηλικίας) με ποσοστά ανεργίας σαφώς υψηλότερα από εκείνα των ανδρών και με μεγαλύτερη διάρκεια αποχής από την αγορά εργασίας, για την πλειονότητα των υπό εξέταση χωρών, πλήττονται περισσότερο από την έλλειψη ουσιαστικών και αποτελεσματικών πολιτικών απασχόλησης από πλευράς των κυβερνήσεων των κρατών αυτών.

Η χώρα μας βρίσκεται στην πρώτη θέση στην ανεργία των γυναικών και στην 11η όσον αφορά την απασχόληση τους. Οι άνδρες βρίσκονται σε καλύτερη θέση αφού η Ελλάδα βρίσκεται στην 5η θέση στην απασχόληση των ανδρών μεταξύ των 13 υπό εξέταση χωρών. Εδώ θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η χώρα μας παρουσιάζει και την μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ γυναικείας και ανδρικής απασχόλησης. Γεγονός που κάνει πιο επιτακτική την ήδη υπάρχουσα ανάγκη για αύξηση των προγραμμάτων βελτίωσης της ένταξης ευπαθών ομάδων όπως οι γυναίκες στην αγορά εργασίας. Τα ποσοστά αύξησης της απασχόλησης είναι για την Ελλάδα μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα κοινοτικά, τόσο της ΕΕ-15 όσο και της ΕΕ-27, αλλά η περαιτέρω αύξηση τους καθίσταται ζωτικής σημασίας αν τα αντιπαραβάλει κανείς με τα πολύ χαμηλά ποσοστά απασχόλησης.

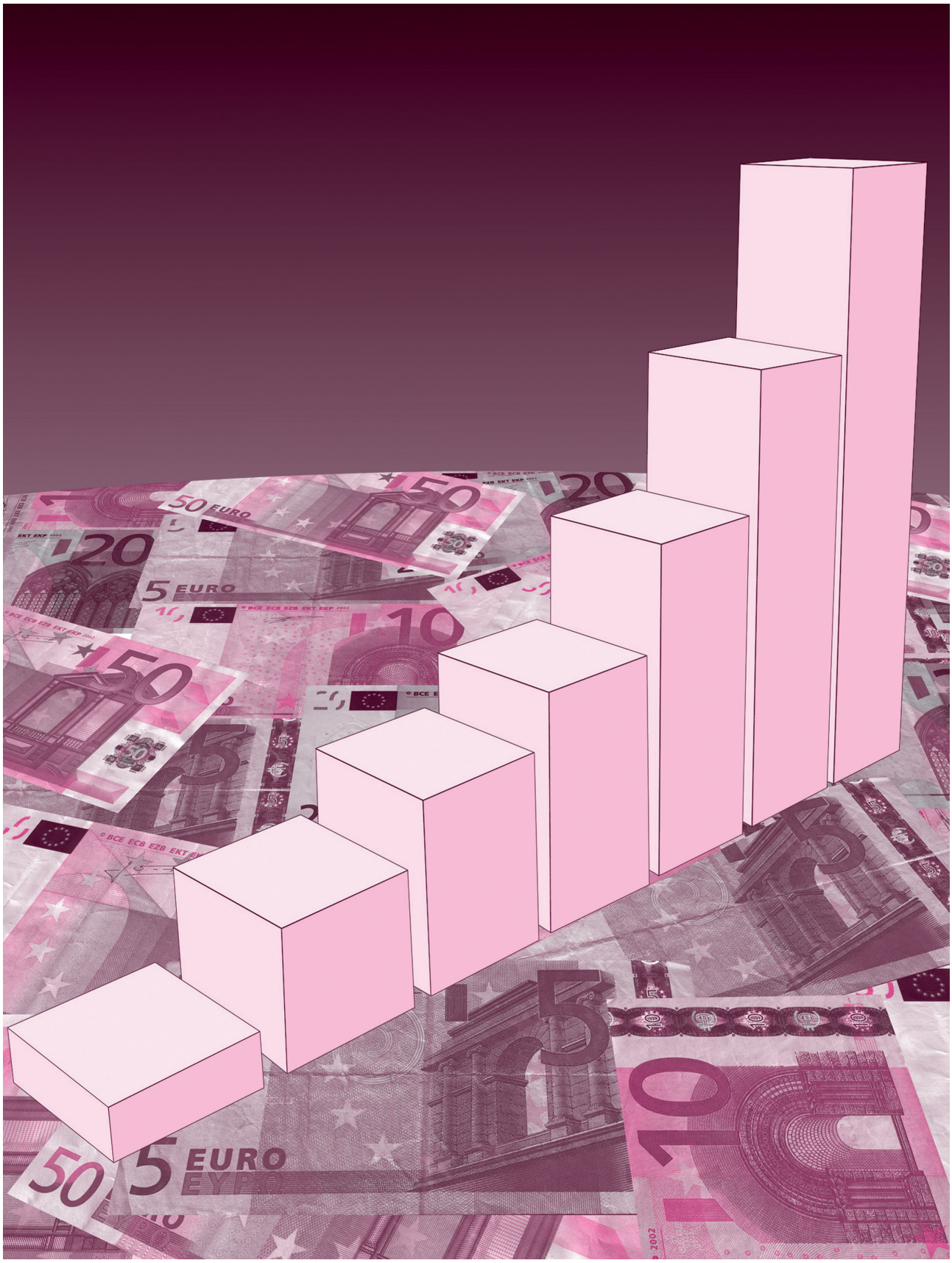
50 EURO
20
5 EURO
10
50
5
EURO
10

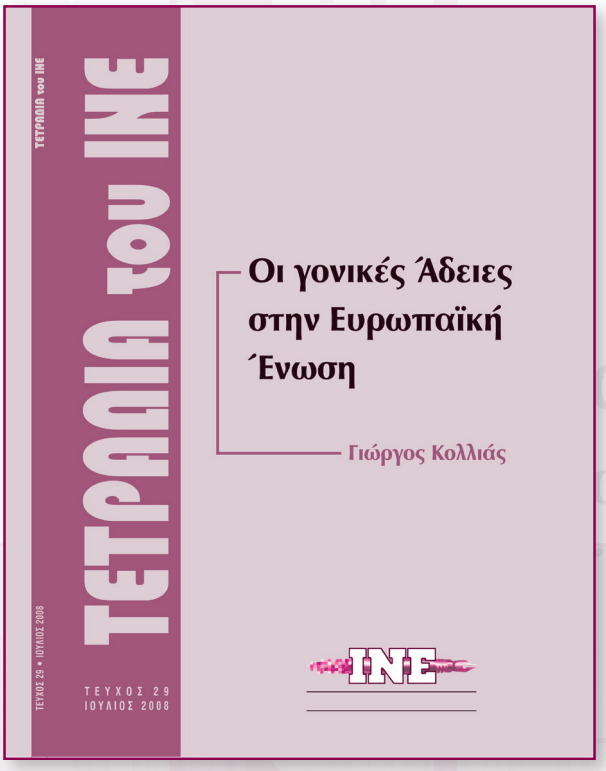
ΤΕΤΡΑΔΙΑ του ΙΝΕ
ΤΕΤΡΑΔΙΑ του ΙΝΕ
Οι γονικές Άδειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
Γιώργος Κολλιάς
ΙΝΕ
ΤΕΥΧΟΣ 29
ΙΟΥΛΙΟΣ 2008
ΤΕΥΧΟΣ 29 • ΙΟΥΛΙΟΣ 2008

ΙΝΕ
Οι Εργασιακές Σχέσεις στην Ευρώπη και στην Ελλάδα
1 ΕΚΘΕΣΕΙΣ

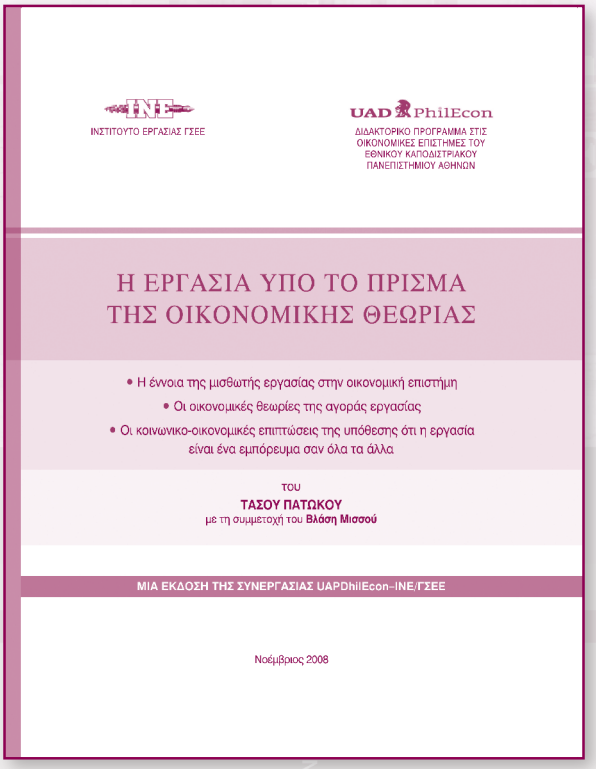
ΙΝΕ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ
UAD PhilEcon
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
• Η έννοια της μισθωτής εργασίας στην οικονομική επιστήμη
• Οι οικονομικές θεωρίες της αγοράς εργασίας
• Οι κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις της υπόθεσης ότι η εργασία είναι ένα εμπόρευμα σαν όλα τα άλλα
του
ΤΑΣΟΥ ΠΑΤΩΚΟΥ
με τη συμμετοχή του Βλάση Μισσού
ΜΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ UAPDhilEcon–ΙΝΕ/ΓΣΕΕ
Νοέμβριος 2008

